

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

ИСТИНА - VERITAS

Издание
на Католическата
епископска
конференция в България

Ego sum via, et veritas, et vita. Jn 14,6

Брой 11 (1492)

София, ноември 2014 г.

Цена 0.50 лв.

Празник на религиите в София - първа по рода си инициатива в Европа

Едва ли може да се намери в Европа град, в който да съществуват в близост и в разбирателство различни религии и различни християнски конфесии. София е такъв град. Неслучайно тук се роди идеята за празник на религите, който се осъществи на 28 септември.

За място на празника бе избран площадът пред някогашната минерална баня, която

[На стр. 8](#)

Паметник на загиналите рицари йоанити в битката за Никопол

По повод на 20-годишнината от установяването на дипломатически отношения между Република България и Суверенния Малтийски орден на 17 октомври т.г. в Никопол бе открит паметник на загиналите през 1396 г. рицари йоанити в битката за Никопол. Паметникът на площад „Европа“ в града бе открит в 16 часа от посланика на Суверенния Малтийски орден Негово превъзходителство Камило Дзуколи и от кмета на община Никопол г-н Емил Бебенов. Специални гости на тържеството бяха вицепрезидентът на Република България г-жа Маргарита Попова, епископът на Никополската епархия монс. Петко Христов, Софийско-

[На стр. 6](#)

Заключително изказване на папа Франциск

„Ваши превъзходителства, Ваши благенства, Ваши високопреосвещенства, братя и сестри,

Със сърце, изпълнено с признателност и благодарност, бих желал заедно с вас да благодаря на Господ, Който със светлината на Своя Дух ни придвижаваше и водеше през изминалите дни!

Сърдечно благодаря на кардинал Лоренцо Балдисери - генерален секретар на синода, на Негово високопреосвещенство монс. Фабио Фабене - помощник-секретар, а заедно с тях благодаря на докладчика кардинал Петер Ердьо, който свър-

ши много работа дори и в дните на семеен траур. Благодаря и на специалния секретар Негово високопреосвещенство монс. Бруно Форте, на тримата делегирани президенти, на авторите, консултантите, преводачите...

Благодаря също така на всички вас, скъпи синодални отци, братски делегати, наблюдатели, наблюдалки и консултанти, за активното ви и плодносно участие...

Бих искал да кажа много ясно, че в дух на колегиалност и синодалност ние наистина натрупахме „синодален“ опит. Това бе един честен път, едно „пътуване заедно“.

И като всяко пътуване имаше моменти с бързо темпо, почти с желание да се изпревари времето и да се стигне по-бързо до целта; имаше и моменти на умора, почти на ръба на отказване-

[На стр. 7](#)

Монс. Пройков: Трябва да останем верни на учението на Църквата и на свети Йоан-Павел II за семейството

Сред 253-мата участници в Извънредния синод на епископите, посветен на семейството, бе апостолическият екзарх и председател на Епископската конференция на Католическата църква в България монс. Христо Пройков. На фона на дебатите по щекотливи теми, свързани със семейството, той илюстрира проблемите и трудностите на българското семейство в посткомунистическото ни общество. Сред тях на първо място поставя „липсата на религиозна прос-

вета“ и „приемането на моделите, идващи от секуларизираното западно общество“. Епископ Пройков говори и за онзи миг с папа Франциск, който ватиканският „Осерватор Романо“ улови и публикува на първата си страница.

- Какви са духът и атмосферата в синодалната зала?

- Този синод засяга една особено деликатна тема и това е семейството, което днес в света е подложено на едно, бих

[На стр. 7](#)

Живи чрез Истинност

Разговор с Михаил Шишков, праплеменник на блажения Йосафат Шишков

Повод за срещата ми с Михаил Шишков даде документният филм „България - земя на три писмености“, разказващ за азбуките, съчинени на нашата земя през късната античност и средновековието. Михаил Шишков е работил върху музикалното оформление на филма, създаден във връзка с публикуването на първия том на книгата „Scriptura mundi“ от издателството на „Балканмедиа“. (Другите творци, работили над филма, са Анастас Джидров - режисьор, Елена Димитрова - сценарист, Росен Милев - научен консултант). Целта на тази целокупна дейност бе участие в подготовката за обявяването на София за културна столица на Европа през 2019 г.

В парка зад музея „Земята и хората“ дълго разговаряхме с г-н Шишков.

- Господин Шишков, спомняте ли си вашия прачичо Йосафат Шишков?

- Да, спомням си го, срещали сме се няколко пъти, но все за малко. Аз съм роден в 1944 г., а той бе осъден в 1952. Бил съм много малък и съмнено си го спомням. Близък роднини ми е, но не знам защо не ме е кръстил той. Аз съм кръстен насърто след раждането си - на 19 септември съм роден и съм кръстен на 1 октомври от отец Никола Барбов.

- А сте католик?

- Да, кръстен съм в „Свети Лудвиг“.

- Кажете ми нещо за вашия род.

- На моя чичо Йосафат мирското му име е Роберт Матей. Той има двама братя - Михаил и Слави, и една сестра - Йозефина. Имам родственици и в Италия - първи братовчед на баща ми - Паоло Алицио, който почина преди 30 години. Има и един Розарио - син на брат на дядо ми. Той живее във Фрапаоло. Познавам ги, но не съм близък с тях. Моят прачичо Йосафат е най-възрастният от братята и сестрата си.

- Какво още можете да ми кажете за вашия прачичо?

- От баща ми зная, че е учен в Одрин, в семинария, там е отишъл малък - на 9-годишна възраст. После е бил послушник в Турция.

- Доколкото зная, е учен и в чужбина.

- Да. В Лъвен е завършил богословие и после е ръкоположен за свещеник в Белгия. Той лично не ми е разказал за своето обучение - аз съм бил малък тогава и не бих могъл да разбера нищо. Всичко чуха за него от разговорите в къщи, а близките ми много го уважаваха и често говореха за него и все с добро.

- А в България каква е дейността му?

- Знам, че е бил учител в два католически колежа - „Свети Августин“ в Пловдив и „Свети Михаил“ във Варна и директор на семинарията „Св. св. Кирил и Методий“ в Ямбол, но е бил и свещеник. После отново отива във Варна. Впрочем на шият род е от Пловдив, който е и моят роден град.

- Какъв човек беше вашият прачичо?

- Много талантлив и деен, притежаваше енциклопедични познания. Такива хора е имало някога в Ренесанса. Спомням си го от беглите ни срещи - всел, все ще разкаже нещо

на ученическия китарен оркестър в училището. Тя си хареса за инструмент китарата.

- Но явно кларинетът не е главната професия, защото съм чувала за вас, че сте музикален оформител, пък и сте направили оформлението на Документалния филм за писменостите, който видяхме?

- А, аз съм писал музика за театрални постановки и съм работил с най-добрите български режисьори. Работил съм и в телевизията, а като хоби пиша стихове и обикновено ги посвещавам на приятели. Ето две от моите стихосбирки (и господин Шишков ми подари две свои стихосбирки). Писането на стихове започнах уж на шега, пък после ме увлече.

(На последната страница на едната стихосбирка чета, че М. Шишков е написал и оформил над 400 театрални и куклени спектакли, телевизионни филми и пантомима. Прелистих книгите и видях най-напред илюстрациите).

- Ами тези илюстрации в по-голямата стихосбирка на кого са? Харесват ми двете, личи, че са с маслени бои - едната загатва разпятието според мен, но като в пламъци - много модернистична и с външение, а другата - с малката черква в средата, сякаш закриляна от две големи фигури в двете страни - риба и птица с прибрани криле, е по-ясна, с интересен замисъл?

- Мои са илюстрациите, аз съм и художник, имам много картини в чужбина, повече в частни колекции. Подарявам и на приятели каквото си харесат. В началото започнах да работя с туш, перо, креда и акварел, а по-късно се ориентирах към масллото.

Когато бях малък, ме оставяха сам вънци да свиря на пиано, аз беж.... и в ателието на Златю Бояджиев - много обичах да ходя там, а той ни беше съсед. Там му помагах да опъва платната за картиите, поставях пирончетата на картиите, миех му четките. Майка ми много ме „съветваше“ с пръчката, задето не свиря, а ходя при Златю Бояджиев, а той все ѝ казвал да остави детето на мира, да не му се кара, защото ще стане добър художник. Ходех и в другите ателиета в стария град - при Цанко Лавренов и Георги Божилов - Слона. А в училище по рисуване все ми пишеха тройки.

Дълго още разговарях с господин Шишков. Намерихме много общи познати в музикантска професия, някогашни наши преподаватели, много от тях вече покойници, колеги, но и театрални дейци. В края на краящата сме почти едно поколение.

В края на срещата ни, както обикновено се прави, пожелах да запиша няколко мисли - крилати фрази, които представляват житейското му верую. Ето какво каза той: „Щастливи са всички, за които работата е същевременно удоволствие и хоби. А изкуството е любов и начин на живот.“ И после допълни мисълта си с последните стихове от едно свое стихотворение: „Не можеш и миг да живееш, без да усещаш, че само чрез Истинност жив си!“

**Интервюто води
Мая РАЙКОВА**

Най-обичаният светец

**Празник на свети
Франциск
от Асизи в Плевен.
Нови икони
в плевенската
черква**

По-нататък монс. Болонек говори за ордена на светеца както в света, така и в България. Той топло поздрави плевенската общност на братята конвентуалци, които поддържат жив духа на францисканско братство и неугасващ пламък на ревността към Божиите дела, характерен за свети Франциск. Архиепископът завърши с това, че Чудотворецът от Асизи е покровител на екологите и на всички, които уважават и се възхищават от Божиите творение.

В края на литургията монс. Петко и монс. Болонек осветиха новите стенописи в плевенската черква. Иконите представят образите на Непорочно зачатие на Света Дева Мария, свети Франциск и свети Йоан-Дънс Скот. Стенописите са разположени в лявата капела на черквата, точно срещу иконите на свети Йоан-Павел II и свети Йоан ХХIII, които бяха нарисувани от художника Атанас Атанасов и осветени през май т.г.

След ритуала по освещаването епископ Петко Христов поздрави с топли думи архиепископ Болонек от свое име и от името на вярващите от Никополска епархия. Отец Ярослав поднесе поздравите на цялата плевенска общност по повод 25-годишния юбилей от епископското ръкоположение на монс. Болонек (25 октомври). Вярващи от епархия Плевен поднесоха подарък на архиепископа. Той получи дар и от младежите с благодарност за молитвите и подкрепата му за националната младежка среща в град Раковски, провела се през юли. Те поднесоха на монс. Януш Болонек символите на срещата - шапка, тениска и плакат. Разбира се, архиепископът благодари сърдечно за милите думи и пода-

На стр. 5

ИСТИНА - VERITAS

продължител
на в. „Истина“ (1924 - 1949 г.)

**Директор
свещеник Благовест
Вангелов**

Адрес на редакцията:
1606 София,
ул. „Люлин планина“ № 7
Тел./факс 952-29-59,
E-mail: istina-v@techno-link.com
Печатар Марио Георгиев
ISSN 0861-6450

Италия. На една от срещите на папата с вървачи младеж по поискава като подарък папската шапчица. Светият отец с голямо удоволствие му я подарява. Младежът се оказва дарител. Той предлага папската шапчица на търг по интернет и получава за нея повече от 90 хиляди евро. Парите той дарява на католическа болница за деца в Република Конго.

+ + + Епископите в Южна Италия са организирали курсове, в които младите свещеници се обучават да се защищат с думи и оръжие срещу мафиите.

+ + + На голям форум в защита на околната среда архиепископът на Неапол кардинал Крешенцо Сепе е заявил, че католици, които изхвърлят хранителни продукти, не бива да приемат причастие, имайки предвид милионите гладуващи по света, а и с това те „насърбяват Бог като Дарител на живота“ и замърсяват околната среда. Кардиналът остро е критикувал мафиите, експлоататорите и замърсяващите околната среда, а към католиците се е обърнал с думите: „Ако аз изграждам живота си върху смъртта на другите, как си позволявам да посещавам черквата и да празнувам божествените служби с тях?“

+ + + На 14 октомври кардинал Лорис Франческо Каповила навърши 99 години и стана най-възрастният кардинал на Католическата църква. Като дългогодишен секретар на свети Йоан XXIII той стана и „пазител“ на духовното наследство на Съборния папа. Днес кардиналът живее в рожденото място на свети Йоан XXIII - Сото и Монте.

Ирак. Патриархът на Багдад Луис Рафаел I Сако е заявил, че в борбата срещу исламския терор и исламската държава е наложително да се използват наземни войски, тъй като при въздушните нападения загиват много невинни граждани.

Германия. Епископската конференция на Католическата църква в страната е прекъръпала седалището си от бившата столица Бон в сегашната столица на Германия Берлин.

+ + + Папа Франциск е назначил най-младия германски кардинал Райнер Мария Въйолке (58) за архиепископ на Кьолн. Той замени пенсионирания архиепископ на града кардинал Йохан Майнер (80). Архиепископството на Кьолн е най-голямото и най-богатото в Германия и обединява над 2.8 милиона католици. Кардинал Въйолке е заявил на първата си проповед в препълнената базилика: „Днес трябва да дадем ново лице на християнството на Европа!“

Словакия. За пръв път след разделянето на Словакия и Чехия преди 17 години провинциалните съвети на Доминикански орден на двете държави са се събрали в словашкия град Зволен и са решили да отпразнуват тържествено

800-годишнината от основаването (1215) и от признаването през 1216 г. на ордена от папа Хонорий III (1216-1227).

Бразилия. Архиепископът на Рио де Жанейро кардинал Орани Темпеста (64) паркирал колата си на паркинг, за да участва на съвещание при кмета на града. След съвещанието архиепископът намери колата си обрана - били взети малка сума пари, кръст и златна халка. Един от тримата крадци се бил скрил, за да види кой е собственикът на колата. Той познал духовника, взел крадените неща и ги предал, като целулал ръка на кардинала и дълбоко му се извинил. Архиепископът взел кръста и халката, а парите му ги дал.

Ватикан. Папа Франциск е провел спешна среща по актуалните въпроси относно исламската държава и исламския терор. На срещата, продължила три дни, са участвали апостолическите нунции в Египет, Израел, Йордания, Ирак, Иран, Ливан, Сирия и Турция. Присъствали са също кардинал-секретарят Пиетро Паролин, външният министър архиепископ Доминик Мамберти и вътрешният министър архиепископ Анжело Бечу.

+ + + Папата е съобщил на генерална аудиенция, че скоро ще провъзгласи за блажен бившия ръководител на „Опус Деи“ Алваро дел Портильо (1914-1994), като го е нарекъл „образец за днешните християни“. Портильо наследи на поста основателя на „Опус Деи“ Хосемария Ескрива (1902-1975), който бе провъзгласен за светец през 2000 г. от свети Йоан-Павел II.

+ + + Светият отец е отслужил възпоменателна литургия за убитите три италиански сестри мисионерки: Бернадета Боджани - на 75 години, Лучия Пуличи - на 79 години, и Олга Разскиети - на 82 години. Те са намерени мъртви в параклиса им в столицата на Бурунди Бужумбара. Арестувани са трима заподозрени в обир и за убийството им.

+ + + Папата е дарил 100 хиляди евро на новия фонд „Поддръжка на гробницата паметник „Освиенциум“. Лагерът на смъртта „Освиенциум“ се намира в Южна Полша; в него германците са умъртвили през II световна война над 1 милион души, предимно евреи.

+ + + На 28 септември папа Франциск е отслужил тържествена литургия пред повече от 45 хиляди възрастни мъже и жени от цял свят. Той им е заявил: „Всички възрастни мъже и жени имат за задача да предадат и продължат по-нататък не само живота и историята на семейството, но и най-ценното наследство - вярата!“ На литургията е присъствал и почетният папа Бенедикт XVI, посрещнат с овации, който е поздравил присъствящите.

+ + + Във връзка със 100-годишнината от I световна война (1914-1918) Ватиканска академия за исторически науки организира форум на известни историци от 17 европейски страни по темата „Ролята на католиците в Първата световна война“. Президентът на Папската комисия за исторически науки Бернард Ардура е подчертал важната роля на папа Пий X (1903-1914), кой-

то остро е осъдил войната още в началото, но през същата година е починал; понтификатът се поел от Бенедикт XV, който активно се е борил за помирение и прекратяването на войната. Някои от историците са обвинили католическите епископи на отделни страни, че са поддържали собствени политики, но все пак са ги призовавали за помирение. На форума са били отбелязани многобройните инициативи за мир на Бенедикт XV, за прекратяване на този „неразумен и нехристиянски“ конфликт между католици, които са били большинство като участници и загинали. Очаква се издаването на отделна брошюра за срещата, състояла се от 15 до 17 октомври т.г.

+ + + Според италианския всекидневник „Ил Темпо“, базирайки се на данни от израелски източници, исламисти от т. нар. исламска държава са подготвяли атентат срещу папа Франциск като „най-големия представител на християнството“ и „носител на фалшиви истини“. Джихадистите се готвели също да извършат атентати из цяла Европа. По този повод говорителят на Светия престол отец Федерико Ломбарди е казал, че не приема за сериозни подобни заплахи, но че италианските тайни служби не пренебрегват тези сигнали и са в пълна готовност да защитят папата и всички италиански граждани.

+ + + Папа Франциск е приел на частна аудиенция бившия министър на малцинствата в Пакистан Паул Бхати. Паул Бхати наследи на поста брат си Шахбаз Бхати, убит през 2011 г. от исламисти. Паул Бхати тайно избяга от Пакистан заради постоянните заплахи за убийство и пристигна в Италия. В разговора Бхати е разказал за гоненията на християните в Пакистан и за арестуваната пакистанска католичка, осъдена на смърт заради „осърбяване на Мохамед“. Пакистанският закон за богохулство - опетняване на пророка Мохамед, предвижда смъртно наказание или доживотен затвор. Заплашени са и мюсюлмани, които защитават християните - посочен бил случаи с губернатора на провинция Пенджаб и министър Салман Тазеер, убит затова, че е разкритикувал пакистанския закон за богохулство.

+ + + Аржентинската президентка Кристина Фернандес Киршнер често се обажда на папа Франциск и го моли да я приеме за съвети и разговори по въпроси, свързани с положението в Аржентина. На 14 октомври тя кацнала със самолет в Италия и на частна аудиенция с папата е обсъждала положението в страната, като се тревожела и за болната положението в страната, като се тревожела и за болната майка. Сърдечната среща е била във ватиканския дом „Санта Марта“. Папа Франциск ѝ обещал да се моли за оздравяване на майка ѝ, обядвали са и тя доволна се върнала в Аржентина. От избирането му за папа през март 2013 г. тази среща е пета поред.

+ + + Светият отец е приел на частна аудиенция премиера на Виетнам Нгуен Тан Дунг, с когото са разговаряли продължително за бъдещите отношения между двете страни по въпроси на образованието

Адвентният венец

Различните страни в света са установили свои традиции, свързани с очакването на Рождество Христово, но днес, в началото на третото хилядолетие, почти всяко денонощие би могло да посочи типични символи, които обозначават настъпването на Адвента. Един от тези символи е адвентният венец, украсен с четири свещи.

Самата идея за венец от клонки от вечнозелено дърво е дошла от езическа Германия. Известният ни адвентен венец с четири свещи получава своето по-широко разпространение сравнително късно - на прага на XIX век. Обикновено той се прави от борови клонки, които се скрепват в кръг. На венеца се поставят четири червени свещи и всяка неделя се запалва по една. Накрая, на четвъртата неделя от Адвента, над боровия венец радостно горят всички свещи и известяват настъпващия празник.

За сложил началото на този обичай се счита лутеранският богослов Иохан Хенрих Вихерн - основател на приют за отглеждане на социално слаби деца. През Адвента децата непрекъснато го питали кога ще дойде Рождество Христово. Така през 1839 г. Вихерн направил от клоните на едно старо дърво венец, украсен с деветнадесет малки червени свещи и четири големи бели свещи. Всяка сутрин запалвал по една от малките свещички, а в неделата

и здравеопазването, където Католическата църква има активно участие. От 90-милионното население на Виетнам над 9 милиона са католици. На раздяла премиерът е поканил официално папа Франциск да посети Виетнам.

+ + + От 12 до 19 януари 2015 г. папа Франциск ще направи пастирско посещение в Шри Ланка и Филипините, като от 12 до 15 януари той ще покаже нации в столицата Коломбо представителите на двете враждащи се страни - сингалези и тамили - да се помирят. Освен това ще провъзгласи за светец епископа мъченик Йозеф Вац (1651-1711) - апостол на Накара и Шри Ланка. Епископът беше обявен за блажен от свети Йоан-Павел II при посещението му в Шри Ланка през 1995 г. А от 15 до 19 януари Светият отец ще посети Филипините - най-голямата католическа страна на азиатския континент, с над 90 милиона католици. Тук той ще обиколи места, които бяха засегнати от разрушителните цунами. Посещението на папата в тези азиатски страни напомня за най-старите мисионерски йезуитски територии и са много подходящ обект за самия него като член на йезуитския орден.

+ + + На 28 септември вечерта папа Франциск е отслужил тържествена литургия по случай 200 години от премахване на забраната на йезуитския орден - 1814 г. През 1540 г. свети Игнасио от Лойола основава йезуитски орден (Обществото на Исус). Още отначало ордънът въвежда строго и последователно следване

Рубриката води
Петър КОЧУМОВ

Трънчовица празнува

На 27 и 28 септември 2014 г. християните от енория „Свети Архангел Михаил“ - село Трънчовица, Никополска епархия, празнуваха 140-годишен юбилей на своята черква. За енорията в Трънчовица според съхранените документи е записано, че първият свещеник Петър Буди е служил от 1622 г. до 1640 г.

Черквата е построена през годините на турското робство от инициативния и усърден духовник енорийски свещеник Евгени Валенте и неговия помощник Камил Шейне. Завършена е и осветена през 1874 г. от епископ Игнасио Паоли, чието служение е от 1870 г. до 1883 г., и е дадено името на небесния покровител свети Михаил Архангел.

Две години по-късно - 1876 г., е завършена и внушителната каменна камбанария с монтирани три големи камбани.

Черквата е изградена от камък и тухли с хоросанов разтвор, покрита е с турска керемиди върху покривна конструкция, която оформя огромен свод от над 10 м вътрешна ширина. Много сполучливо е изграден и балкон за църковния хор. В по-предните години съм запомнил красиця и художествено изработен метален парапет пред олтара, както и високия дървен амвон отляво на олтара, облен с червена плюшена дамска.

Олтарът, стените и сводът са с богата иконография с библейски мотиви, изработени от изкусни художници, употребили ярки и трайни бои, част от които са реставрирани и освежени преди няколко години. И днес черквата е измежду най-красивите католически храмове в епархията.

Енорийският свещеник пасионист Евгени Валенте, построил черквата, е роден през 1816 г. в Италия. В с. Трънчовица е от 1866 г. и служи над 20 години. Умира в Трънчовица през 1889 г., на 30 декември. Погребан е в черквата, която е построил - отдясно на входа. Евгени Валенте е дипломиран медик и се е грижел не само за духовното, но и за

физическото здраве на християните от Трънчовица, както и за хората от съседните села и като ревностен просветен деятели е помогнал на местния учител Калонкин.

И отец Камил Шейне - помощник на енорийския свещеник, е погребан в Трънчовица.

Отец Стефан Калапиш въпреки не съвсем доброто си здравословно състояние положи много усилия, за да се извърши цялостен ремонт на черквата - цялостно външно саниране с нова минерална мазилка, както и вътрешен ремонт. Той намери спонсори и извън България и осигури средства за проектиране и строителст-

мов от Бърдарски геран, посетено на небесния покровител на храма архангел Михаил, което всички изслушахме със затаен дъх. Църковният хор - с прекрасни гласове, увлече не само местните християни, но и гостите, дошли от различни градове и села в страната специално за празника.

След края на литургията пред олтара кметът на община град Левски госпожица Любка Александрова поднесе и отец Стефан прие поздравителен адрес както и донесен от Йерусалим специален кръст. Блажо Николов, кмет на Трънчовица, също отправи

Блажо Николов, кмет на Трънчовица, дава икона за енорийския дом

во на нов енорийски дом, който за 140-годишнината на храма бе завършен и обзаведен.

Тържественото честване съвпада и се съчета с традиционния селски сбор.

На 27 септември от 11 часа бе отслужена тържествена литургия, водена от Никополския епископ Петко Христов. Присъстваха свещеници от епархиите: Валтер Гора от катедралата в Русе, Паоло Кортези от Белене, Патрик Виан от Свищов, Стражил Каваленов от Велико Търново, Венци Николов, Ярослав Барткиевич и Артур Хелтовски от Плевен, Койчо Димов от Бърдарски геран, Винченцо ди Клерико и Йосиф Йонков от Ореш, дякон Владо Томич. От София дойде отец Благовест Вангелов - представител от екзархията и директор на вестник „Истина-Veritas“.

Прочувствено слово проповед поднесе отец Койчо Ди-

поздравления и подари икона и няколко предмета за новия енорийски дом. Поздравления поднесе и Калинка Канунова от името на пенсионерския клуб; поздравление имаше и от „Легио Мария“ от София.

Епископ Петко Христов с водосвет отвори вратите на новия енорийски дом, който множество може да разгледа.

Радостна символика бе пускането на бели гълъби, които литнаха и кръжаха над нас.

Всички, дошли за юбилея, бяха почерпени с подходящ богат коктейл. Много силно впечатление на присъстващите направи връчването на всеки по една цветна снимка от обновената черква, изработена в сувенирно магнитче с надпис „140 години черква в римокатолическата енория с. Трънчовица“.

На 28 септември след отслужената литургия на присъстващите бе поднесен в подходяща купичка курбан, осигурен от кметството на селото.

И през двата празнични дни площадът в центъра на селото се огласяше от музика, весел говор и детски гълъч. Много павилиони, шатри и сергии създаваха весела и приятна атмосфера.

Вечерната програма бе изнесена от Северняшкия ансамбъл за народни песни и танци - Плевен. Тя събра цялото село на площада пред стълбите на народното читалище „Григор Вачков“. А самодейците и различните състави към читалището с песни и танци привлякоха млади и стари да се хватат на хорото.

Така видях как отново Трънчовица празнува.

Никола КАРАДЖОВ

В звено „Майка и бебе“ - „Възкресение“ (Бургас), вече се грижим за първите майки и техните деца

Звено „Майка и бебе“ е нов вид социална услуга и за момента е единствената подобна в района на Бургас. Центърът предоставя временно настаняване до шест месеца на бременни жени и на майки в риск, които искат да изоставят децата си, наследчава родителската привързаност; подпомага младите майки, като им предоставя социална, психологическа и духовна подкрепа.

Основната задача на центъра е да създаде условия, които да предотвратят изоставянето на детето, и да защити правото му да запази своите семеен връзки. Центърът предлага временно подкрепа и подслон за жени в последните месеци на бременността и на майки с деца, които поради социални, психологически, медицински или други причини са с висок риск да изоставят детето си и са загубили подкрепата на своите семейства и близки. Услугата е насочена към задоволяване на всекидневните им потребности, осигуряване на социална и психологическа помощ за възстановяване и интеграция.

Престоят на майката и детето в центъра осигурява защитена среда за детето, без то да се отделя от своята майка. Специализираната помощ и подкрепа за майката дават възможност тя да се адаптира и да изгради чувство на привързаност и ангажимент към детето. Центърът работи не само с майката и детето, но с бащата и други членове на цялото семейство. Сътрудничим с местните институции и организации, които работят по проблемите на самотните майки в риск: Община Бургас, Дирекция за социално подпомагане, Отдел за закрила на детето, клиники за акушерство и гинекология, детски заведения, педиатри и други заинтересовани страни.

Къщата, в която се помещава звено „Майка и бебе“, се намира в Долно Езерово, на 15 км от центъра на Бургас. Сградата разполага с 4 спални, където майките могат да прекарат време на съдържание с детето и по този начин да затвърдят връзката майка - дете. Има дневна - трапезария, за съвместно използване от всички майки, два обзаведени кухненски бокса, перално помещение. В ремонтните дейности по подготовката на помещението много помогнаха и нашите доброволци, които участваха активно в почистването, доставката на мебели, оборудва-

не, както и при техния монтаж и пускане в експлоатация.

„Осъществяването на този проект бе голямо предизвикателство за нас, но бяхме силно мотивирани и убедени в нуждата от подобен център на територията на община Бургас. През годините работи сме помогнали на много самотни майки, жени със сериозни здравословни или психически проблеми, жени, изоставени от семействата си. Но еднократната помощ и съдействие никога не са достатъчни, за да се постигне крайната голяма цел - нормални условия на живот за майката, необходими тя да отгледа спокойно своето дете. От началото на август при нас има две жени. Едната е на 38 г. от ромски произход с 5 деца на възраст между 4 месеца и 13 години. В момента се опитваме да ѝ осигурим общинско жилище, където да се настани с децата. Съдействахме за издаване на актове за раждане, за получаване на майчинство и детски надбавки, бебето нямаше дори нужните имунизации. Другата ни майка е на 43 г., с украински произход, с неурядени документи, страда от алкохолна зависимост. 12-годишното ѝ дете няма дори ЕГН. А е много талантливо дете, медалист от множество спортни състезания и олимпиади. Екипът ни работи неуморно и по двата случая, но проблемите за разрешаване са много. Имаме нужда от доброволци - лекари, психологи и най-вече адвокат, който да ни съдейства при издаване на документите на тези хора. В трудните моменти ни подкрепя и отец Михаил Шлахцяк, който участва активно в екипните срещи и е в течение с всички процеси и съдби, които се случват в звено. Той организира и тиймбилдинг за екипа в Малко Търново с цел снижаване на стреса, сближаване и неформално опознаване с екипа, което е от голямо значение при спроявянето със стресови ситуации. Благодарни сме на фирмите и добрията хора за направените от тях дарения и помощта, която ни оказаха, но все още имаме нужда от хранителни продукти и хигиенни материали. Всеки, който иска да помогне, може да се свърже с нас и да ни подкрепи в това начиние.“

Разказа
Наталия ШАРБАНОВА,
ръководител на звено
„Майка и бебе“

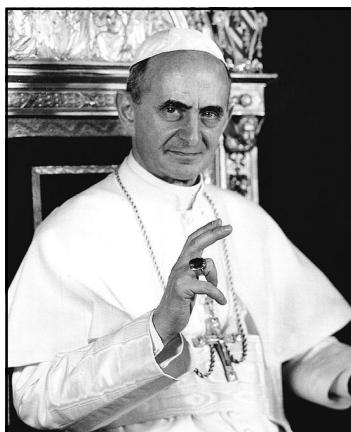
„Ние бяхме в очакване на пролетта, а дойде бурята“

Блажен папа Павел VI (26 септември 1897 г. - 6 август 1978 г.)

Бог ни събира в Своя храм, за да се нахраним с Неговите Тяло и Кръв, с Които да устояваме на времето и смъртта. Именно в литургията Божият народ се среща по съкровен начин с Него, Твореца на всичко видимо и невидимо. Именно тук в Своята Тайна вечеря всеки от нас е избран да участва в Неговата велика мисия - спасението на света. Приемайки тази Негова воля за своя, ние се превръщаме в истински служители и приятели на Света Троица. Всеки, който се оставил да бъде воден от Божието провидение, е достоен да носи кръста, с който Бог желае да ни награди, за да бъдем добрата причина за обръщането и спасението на душите. Именно в тази насока Църквата ни предлага да обърнем по-специално внимание на един християнин като нас, който по Божия воля е станал Христов викарий и вече е обявен за блажен от папа Франциск. Става въпрос за папа Павел VI. Но кой е той?

Това е Джованни Батиста Енрико Антонио Мария Монтини, който е роден на 26 септември 1897 г. в Кончесио - малко селце, северно от град Бреша, Италия, в семейството на Джорджио Монтини и Джудита Алгизи. Джованни е второ дете от общо трите деца, с които Бог дарява семейството. По професия бащата е адвокат. По време на раждането на бъдещия папа Джорджио е на чело на католическия вестник „Ил Читадино ди Бреша“. Покъсно е избран за депутат от Италианската народна партия на дон Луижди Стурцо и ще остане като такъв цели три мандата. Родителите умират през 1943 г. Джованни завършва основното си образование в Бреша, където през 1916 г. влиза в семинарията. На 29 май 1920 г. е ръкоположен за свещеник в катедралата на Бреша. Същата година заминава за Рим, където през ноември се записва в Папския грегориански университет със специалности гражданско право и канонично право, както и в Държавния университет със специалности хуманитарни науки и философия. По желание на папа Пий XI през 1923 г. Джованни Батиста постъпва в Папската духовна академия, за да продължи обучението си по дипломатическите науки. Така започва и неговото сътрудничество със секретариата на Светия престол. През 1924 г. се дипломира с три дипломи: по канонично право, гражданско право и философия. Започва усилено да работи със студентите, като заема важни помощни постове в йерархията. На 13 декември 1937 г. е назначен за помощник на държавния секретар на Светия престол - по това време кардинал Еудженио Пачели. На прага на Втората световна война,

на 10 февруари 1939 г., умира от сърдечен удар папа Пий XI. За нов папа е избран кардинал Пачели с името Пий XII. По време на войната монс. Монтини работи усилено във Ватиканска канцелария, като се ангажира с издирането на изгубени войници и цивили.

като близък сътрудник на Пий XII Монтини е личен свидетел на огромната милосърдна дейност на папата в защитата на бежанците и евреите. По това време Църквата успява да укрие и спаси повече от 4000 римски евреи от депортране в концлагерите на Райха. След войната Монтини насочва вниманието си в защитата на католическия свят от разпространението на комунизма и марксистките идеи. На 1 ноември 1954 г. папа Пий XII го назначава за архиепископ на Милано, а на 12 декември с.г. е ръкоположен за епископ в базиликата „Свети Петър“ в Рим. В Милано новият епископ трябва да съживи несигурната съдба на Църквата. В този голям град в Италия проблемите се оказват много: емиграция, безработица, разпространение на атеизма и марксизма в света на труда и т.н.

След смъртта на Пий XII за нов папа на 28 октомври 1958 г. е избран патриархът на Венеция кардинал Анджело Джузепе Ронкали - с името Йоан XXIII, вече светец, с когото архиепископ Монтини поддържа добри отношения още от 1925 г. Това истинско приятелство и тясно сътрудничество в защита на човешките права е една от многото причини Светият отец да постави на първо място името на Монтини в списъка на кардиналите, които той щял да обяви на 15 декември 1958 г. Кардинал Монтини участва усилено в подготовката на II вселенски ватикански събор, открит тържествено на 11 октомври 1962 г. Съборът преустановява работа на 3 юни 1963 г. заради смъртта на папа Ронкали. Конclaveят на кардиналите се събира и на 21 юни 1963 г. избира за папа Монтини, който приема името Павел VI. Коронацията на новия папа става на площад „Свети Петър“ на 30 юни 1963 г. След това работата на събора продължава. Като глава на Католическата църква папа Павел VI е трябвало да понесе много укори и неразбирания от страна на своите. От една страна, го нападали ултратрадиционистите, които го обвинявали, че бил прекалено модерен, а от друга страна - хората със социалистически идеи, които казвали, че той бездейства. Кротък и съдържан, с огромна ерудиция и в същото време дълбоко привързан към интензивния духовен живот, той успява да продължи и да завърши успешно доброто дело на своя предшественик. Особено важно е първото му

пътуване до Светата земя през януари 1964 г. За първи път папа пътува със самолет и се връща по места от живота на Христос. По време на това посещение той прегръща православния патриарх Атенагорас I. Връзката между двамата патриарси ще доведе

до сближаването между двете Църкви, запечатано с Общата православно-католическа декларация от 1965 г. На 8 декември 1965 г. с тържествена служба се закрива II вселенски ватикански събор. С края на този събор за съжаление започват и новите-стари проблеми, които поставят цялата Църква в огромно изпитание. Голяма част от католическата общност е разделена на две: традиционалисти и новатори. Първите обвиняват вторите в разпространение на марксистката идеология, на секуларизъм и антиклерикализъм. Немалко свещеници, защищаващи идеите на Тридентинския събор, напускат свещенството, както и немалко манастири остават без част от своите обитатели. Дори самото гражданско общество ще бъде подложено на силни политически и социални сблъсъци, сблъсъци, които ще направят годината 1968-а незабравима за целия свят. На едно място, огорчен от ставащото, папата ще каже: „Ние бяхме в очакване на пролетта, а дойде бурята.“

Папа Павел VI е известен и

със своите писма енциклики и други важни документи, с които ще се опита да помогне на света и на Църквата да намери вътрешен мир и благоденствие по многото въпроси, засягащи живота и правата на всеки човек. С тази цел той ще стане и първият папа, който няма да се притесни да напусне своя удобен папски апартамент, за да пътува из света като поклонник и пастир на цялата Католическа църква. Спазвайки правила на II ватикански събор, Светият отец няма да се уплаши да ги изпълнява и налага. Много човешки, пасторални и канонични промени в Църквата ще променят с времето разбирането и приемането на посланието, с което отците на събора са искали да запазят и осъвременят същността на Църквата. Някои неща ще бъдат разбрани добре, а други - не. Но с времето - като свидетели - виждаме и ще видим многобройните добри плодове на техния труд.

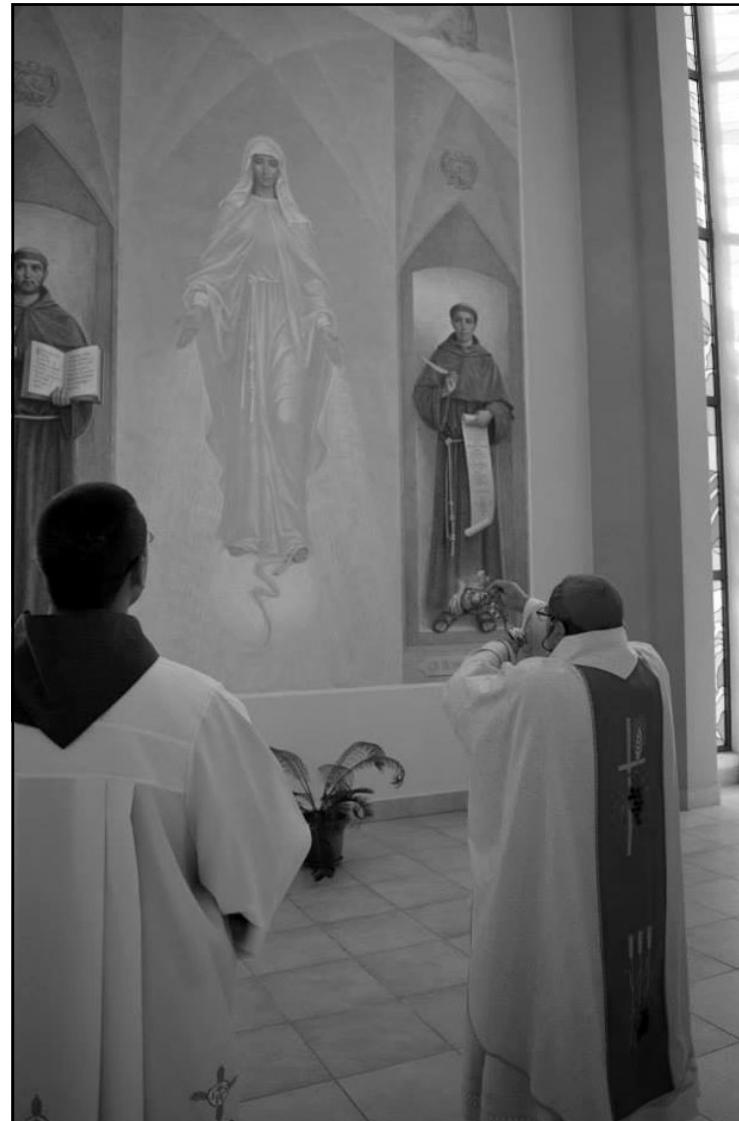
Бурята, през която папа Павел VI трябва да преведе Църквата, бе сила и безплодна, но с Божията помощ и със своя верен пастир мирът и спокойствието отново се върнаха в Семейството. Мирът в Църквата лека-полека се възстанови и животът по своя нормален подем. Отново семинариите, манастирите, университетите, храмовете започнаха да се изпълват с нови звания и народ, жадни за Божието слово и дело. Така с дълбока надежда и вътрешна духовна утеша за доброто на Църквата Павел VI умира на 6 август 1978 г. в Касел Гандолфо на 80 години. Известен със своята огромна скромност, никой не се учудва на желанието му да бъде пог

ребан в най-обикновен ковчег, предпочитайки церемонията по погребението да е с малки почетни и с малко официални гости. Тази велика скромност ще спечели още повече души за Бог и Църквата.

С годините животът и добротворното дело на папа Павел VI ще бъдат сериозно изследвани и опознавани от стотици хиляди вярващи християни, верни на II ватикански събор. И като плод на Божията любов и на човешката признателност историята ще докаже, че доброто дело на Павел VI не е забравено, а напротив, то е угодно и днес на Бог и на милиони католици. То бе тържествено подкрепено на 12 декември 2012 г., когато папа Бенедикт XVI обяви папа Павел VI за Раб Божи. А на 19 октомври т.г., две години по-късно, в края на Синода на епископите, посветен на семейството, на площад „Свети Петър“ папа Франциск обяви Божия Раб папа Павел VI за блажен. Това е огромно признание на цялата Църква, една огромна любов към своя пастир и небесен покровител.

Да благодарим на Бог за неговия кураж, вяра, надежда и любов, с които даде сигурен знак на всички нас: католици, православни, протестанти и други, че във всичко трябва да се уповаваме в Бог и в Него да оставяме всички свои притеснения и тревоги; да търсим това, което ни обединява, а не това, което ни разделя. Да бъдем истински братя, обединени от Любовта и Божия закон, които са единакви за всички.

Отец Йоан-Милен НАЙДЕНОВ

Най-обичаният светец

От стр. 2

ръците на домакините от Плевен, на епископа на епархията монс. Петко и на младежите. Той увери присъстващите, че неговото сърце все още бие за България и обеща, че ще продължава да се моли всеки ден за братята католици - свещеници и миряни, за православните братя и за мюсюлманите в България. Накрая монс. Болонек потвърди, че на 25 октомври ще отслужи благодарствена литургия на гроба на свети Йоан-Павел II в базиликата „Свети Петър“ във Ватикан, тъй като от ръцете на светия папа е получил своето епископско ръкоположение.

След литургията в черквата се състоя концертът „Ave Maria“ на оперната певица Добрина Икономова. Църковната музика, която изпълни храма благодарение на изключителния глас на оперната прима, бе бурно аплодирана от вярващите и гостите, дошли на празника.

Росица ЗЛАТЕВА

С любов и надежда

Параклисът в Софийските католически гробища се оказва твърде малък, за да приютива всички богоомолци, идващи с любов и надежда да възпоменават паметта на свои роднини, близки и приятели. Това се случва на всеки 2 ноември.

Стародавна традиция (попечено още в първи век преди Христос) е живите да се молят за своите покойници. В Книга II Макавейска (12, 38-45) авторът отбелязва случилото се в гр. Адолам, където Иудините бойци след битката срещу Идумея погребвали телата на загиналите воини. И тогава откриват под хитона на всеки от убитите бойци вещи, посветени на иамийските идоли, каквито законът забранявал на иудеите. „И захванаха молитва, молейки да бъде съвсем изгладен стореният грях; а доблестният Иуда... прати в Йерусалим, за да бъде принесена жертва за грях, и постъпи твърде хубаво и благочестно, мислейки за възкресение; защото, ако той не се надяваше, че падналите в битката ще възкръснат, излишно и напразно би било да се молим за

мъртвите. Но той мислеше, че на умрелите в благочестие е пригответа превъзходна награда - каква света и благочестива мисъл! Затова принесе за умрелите умилоностителна жертва, да бъдат освободени от грях.“

Като израз на тази надежда едва през X в. по предложение на абат Одилон - един от ревностните дейци на известната Клюнийска реформа на монашеството в Западна Европа, Католическата църква официално въвежда ежегодното възпоменаване на паметта на покойниците на 2 ноември.

В енциклика „*Spe salvi facti sumus*“ (Нашето спасение е в надеждата) (Рим. 8, 24) от 30 ноември 2007 г., № 48) папа Бенедикт XVI обяснява: „Още в ранното християнство присъства мисълта, че можем да помагаме на починалите с молитва в тяхното междинно състояние... На починалите е възможно да бъдат подарени „почивка и отпих“ посредством Евхаристията, молитвите и милостинята. Това, че любовта може да достига до отвъдното, че и двете страни

могат да си дават една на друга и да получават една от друга, при което оставаме привързани един към друг и отвъд границата на смъртта, е било основно убеждение на християните през всички столетия и остава утешителна практика и днес. Кой не изпитва нужда да изпрати на своите близки в отвъдното знак за доброта, за благодарност или знак на молба за прошка? Нашата надежда е винаги крайно необходима надежда и за другите; в действителност само по този начин тя ще бъде надежда и за мен самия. Като християни никога не трябва да се питаме: Как да спася себе си? А да питаме така: Как да служа, та да бъдат спасени други, та и за други да изгрее звездата на надеждата? Тогава ще съм направил най-много и за собственото си спасение.“

Отговорът на този въпрос обяснява надеждата, с която на 2 ноември по-специално, но и всеки ден се молим за покойниците и с тази надежда потвърждаваме вярата си в общество на светците.

Иван ТЕОФИЛОВ

От стр. 1

Пловдивският епископ монс. Георги Йовчев, отец Иван Топалски от Софийско-Пловдивската епархия, отец Паоло Кортези - енорийски свещеник на Белене, Нейно превъзходителство г-жа Ориета Капони - посланик на Република Венециуела, православните свещеници Сава и Валентин от Никопол, г-н Васил Антонов - народен представител от 43-то народно събрание, арх. Бойко Балтаков - областен управител на област Плевен, доц. д-р Милко Аспарухов - директор на дирекция „Военноисторически музеи“ - Плевен, представители на мюсюлманската общност в Никопол, г-н Андрей Малакей - представител на руското консулство в Русе, председателите на общинските съвети в Плевен и Никопол и др.

Церемонията по откриване на паметника започна със слово на посланик Дзуколи. „Преди 618 години - каза Негово превъзходителство Камило Дзуколи - на това място бе изписана една важна страница от историята на България и Европа и с този скромен, но изключително важен паметник ще напомняме на ид-

ните поколения за нея. Нашите ценности, нашите идеали са винаги същите от хиляда години. Те са същите, които донесохме тук през 1396 г. при онази битка, която беше важна и печална страница от историята на Европа. Това беше една война, но за нас, католиците, за християните, за Малтийския орден и всички онези, които се сражаваха тук, това не беше една нападателна война. Беше война за запазване на християнската идентичност на Европа, за защита на европейската свобода, за защита правата на човешката личност. Тези ценности също и днес повече от

Но нашият дух не е духът на агресията и на битките, а този да построим заедно мира. Споменът от Никополската битка е важен. Този паметник, който направи община Никопол и откри кметът Бебенов, иска да припомни жертвата на рицарите от ордена, които ние представяваме, но също и на онези, които са паднали тук за тези ценности и тези идеали.“

Последва откриване на плочата от посланика на Малтийския орден Камило Дзуколи и кмета на община Никопол

Паметник на загиналите рицари йоанити в битката за Никопол

Емил Бебенов. Г-н Бебенов произнесе слово, в което припомни историческите факти от далечната 1396 г., когато кръстоносният поход, организиран от папа Бонифаций IX и унгарския крал Сигизмунд, се опитва да спре нахлуването на османските войски в Европа и да съхрани християнската духовност на Балканите. „В тежките сражения край Никопол участва Филибер дъо Наяк - велики магистър на хоспиталиерите, рицар от Родос, предводител на рицарите йоанити“, припомни кметът Бебенов. След словото си той поднесе на посланик Дзуколи символичния ключ на Никопол и му подари иконата на Пресвета Богородица - покровителка на града. От своя страна Негово превъзходителство Камило Дзуколи подари на болницата в Никопол дефибрилатор и инструменти за спешна помощ.

С приветствие към събрали се официални лица, гости и граждани на Никопол се обърна и г-жа Маргарита Попова - вицепрезидент на Република България. Тя припом-

Нов български католически сайт

Започна работа нов католически сайт, ориентиран предимно към младите хора. Целта на създателите е да обичаме Иисус още повече и да станем свидетели на това как другите го правят.

В сайта са заложени четири рубрики, които ще представляват информация в определени дни от седмицата. В неделя в тях ще можем да намерим кратък видеокоментар към неделното Евангелие; в понеделник и четвъртък - духовници ще отговарят на въпроси, към които има интерес и които са били зададени; в сряда - видео от живота на Църквата; във вторник - свидетелства на младите за личното преживяване на срещата с Христос.

Адресът на новия видеопортал в интернет е youth-bg.com.

По catholic-news.bg

Католическа монахиня е най-добрата учителка в Индия

Сред 33-мата номинирани за най-добър учител в Индия през 2014 г. е и католическа монахиня Нирмалини, единствената християнка сред подбраните, която е обявена за победителка и удостоена със специална грамота (в средата на снимката). Сестра Нирмалини е от Апостолическия кардиналски орден и е директор на елитен католически девически колеж в столицата Делхи. Ръководеният от нея девически колеж подготвя високооб-

разовани млади индийки. Те изучават и политически науки, междурелигиозен диалог и преминават специална подготовка за самоотбрана срещу насилие от мъже, което напоследък приема все по-широки мащаби. За голямото отличие сестра Нирмалини е получила поздравления от президента и от премиера на Индия, както и от папа Франциск: „Ти си достойна дъщеря на Църква! Бъди благословена!“

Петър КОЧУМОВ

ни средства за различни бълнични заведения, а също и раздаване на топла храна на бедни семейства. Вицепрезидентът припомни безценната помощ на много доброволци на ордена за справяне с последиците от катастрофалните наводнения във Варна, Аспарухово, Мизия и Малко Търново. Накрая г-жа Попова призова всички: „Нека заедно да работим в помощ на другите, в защита на вярата и с грижа за бедните и страдащите!“

Новооткритата паметна плоча на рицарите йоанити бе осветена от Софийско-Пловдивски епископ Георги Йовчев. В края на церемонията посланик Дзуколи и кметът на Никопол Емил Бебенов засадиха борческа в името на общия диалог и бъдещото сътрудничество.

Гражданите и гостите на Никопол имаха възможност да разгледат изложба с постери, разказваща историята на Суверенния военен орден на хоспиталиерите на свети Йоан от Йерусалим, Родос и Малта.

Росица ЗЛАТЕВА

Послание

От стр. 1

Обръщаме ви внимание на думите на Христос: „Ето, стоя пред вратата и чукам: ако някой чуе гласа Ми и отвори вратата, ще вляза при него и ще вечерям с него, и той с Мене“ (Откр. 3, 20). Както Иисус, вървейки по пътищата на Светата земя, имаше на вик да влеза в къщите на хората по селата, и сега продължава да върви по улиците на нашите градове. Във вашите домове изживявате светлини и сенки, предизвикателства и драматични изпитания. Мракът се сгъстява и става тъмнина, когато в самото сърце на семейството се промъква грехът.

На първо място е голямото предизвикателство на верността на брачната любов. Отслабване на вярата и на ценостите, индивидуализъм, обедняване във взаимоотношенията, стрес и забързаност, които не позволяват размисъл, засягат живота на семейството. Свидетели сме на немалко семейни кризи, които често се решават набързо и без да имаме смелост за търпение, за проверяване, за взаимна прошка, за помирение и жертвоготовност. Провалите дават начало на нови връзки, нови двойки, нови съжителства, нови бракове, които създават сложни и проблематични семейни ситуации от християнска гледна точка.

Между предизвикателствата искаме да изтъкнем и трудността на самия живот. Мислим за страданието, което може да изпитва тежко болно дете или дете с увреждания, човек с неврологични проблеми поради старост, за страданието поради смъртта на скъп човек... Възхитителни са щедростта и верността на много семейства, които изживяват тези изпитания със смелост, вяра и любов, смятайки ги не като време, а като нещо, което им е дарено и което те могат да даряват, виждайки страдания Христос във всеки болен.

Мислим за финансовите трудности, предизвикани от извратени икономически системи, от „идолопоклонството пред парите и в диктатурата на безличната икономика, лишена от същинска човешка цел“ (Evangelii Gaudium, 55), които унищожават достойнството на човека. Мислим за безработните бащи и майки, които се чувстват безсилни пред нуждите от първа необходимост за семейството си, за младежите, на които дните са празни, без очакване, и които лесно могат да попаднат в плън на наркотика и престъпността.

Мислим също за множеството бедни семейства, които се качват на лодки с надежда да стигнат някъде, където ще могат да оцелеят, за семействата бежанци, за тези, които са гонени поради вярата или поради духовните и човешките ценности, които признават. За тези, които са потиснати, и тези, които изживяват жестокостта на войните. Мислим и за жени, които претърпяват насилие, и тези, които са подложени на експлоатация, на трафика на хора. За деца и младежи, жертви на злоупотреби дори и от страна на онези, които би трябвало да ги защитават и да им помогат да растат в доверие. За членовете на много семейства, които са унижавани и се намират в трудности. „Културата на просперитета ни води до глуха улица (...), всички тези хора, лишени от перспективи, за нас са гледка, която не ни трогва“ (Evangelii Gaudium, 54). Призоваваме правителствата и международните организации да насърчават правата на семейството за общото благо. Христос желае Неговата Църква да бъде дом с винаги отворени врати, за да приема всички, без да отхвърля никого. Затова сме благодарни на пастирите, на вярващите и на общностите, които са готови да придружават и да поемат грижа за вътрешните и социалните рани на брачните двойки и на семействата.

•••

Но има и светлина, която свети вечер зад прозорците на къщите в градовете и в периферията им, в села, дори в колиби - тя блести и огрява телата и душите. Тази светлина се запалва между съпрузите, когато те се срещат, тя е дар, благодат, която се проявява - както се казва в Библията (Бит. 2, 18) - когато двамата са един „пред“ друг, като „помощник, нему подобен“, което значи равен на другия и помощта е взаимна. Любовта между мъжа и жената ни учи, че всеки от двамата има нужда от другия, за да бъде себе си, въпреки че в своята идентичност остава различен от другия. Различност, която се отваря към другия във взаимното даряване. Това отношение изразява по един удивителен начин жената от Песен на песните: „Моят възлюблен принадлежи на мене, аз пък на него... аз принадлежи на моя възлюблен, а моят възлюблен - на мене“ (Песен на песните 2, 16, 6, 3).

Пътят, за да се стигне до това тази среща да бъде истинска, започва с годежа, който е време на очакване и на подготовка. Тя се осъществява в пълнота в тайнството брак, с което Бог дава Свой печат, Своето присъствие и Своята благодат. Този път на съпрузите познава и секуналността, нежността, красотата, които продължават и отвъд младежката сила и свежест. Любовта по естеството си се стреми към това да бъде завинаги и стига дотам да даде живота си за обичания човек (Ср. Йоан 15, 13). В тази светлина брачната любов, единствена и неразривна, устоява въпреки многото трудности, предизвикани от човешките ограничения. Това е едно от най-хубавите чудеса, макар че толкова е обикновено.

Тази любов се разпространява чрез раждането на децата, което не е само създаване на потомство, но също даряване на божествения живот с кръщаването, възпитаването и предаването на вярата на децата. Означава също способността да предадеш живот, обич, ценности, което е възможно и за тези, които не са могли да дарят живот. Семействата, които живеят в това светло приключение, стават свидетелство за всички, особено за младите.

На този път, който понякога е като планинска пътека - с трудности и падения, винаги присъства и ги придвижава Бог. Семейството изпитва това присъствие в диалога и обичта между мъжа и жената, между родители и деца, между братя и сестри. Изпитва го, когато слушат заедно Божието слово и в моменти на обща молитва, малък оазис на духа, в който се живее всеки ден. Ежедневната задача е възпитаването на децата във вярата, в живота според Евангелието, в светостта. Тази задача често е споделена и упражнявана с голяма любов също и от бабите и дядовците. Така семейството се представя като истинска домашна Църква, част от по-голямото семейство на цялата църковна общност. Християнските съпрузи са призвани да станат учители на вярата и на любовта за по-младите двойки.

Има още един израз на братското общение, а това е любовта към последните, отхвърлените, бедните, самотните, болни, чуждестранните, семействата в криза, съзнавайки думите на Господ: „По-блажено е да се дава, нежели да се взима“ (Деян. 20, 35). Споделяне на благата, отделяне на време за другия, даряване на любов и милосърдие, но също така свидетелство на истината, на светлината, на смисъла на живота.

Върхът, който събира и обобщава всички нишки на общение с Бог и с Близкиния, е неделната литургия, когато семейството заедно с цялата Църква е на Господната трапеза. Иисус се дарява на всички нас, пътуващи в историята, към целта, която е последната среща, когато „Христос ще бъде всичко във всички“ (Ср. Кол. 3, 11). Затова в първия етап на нашия синодален път размишлявахме върху пасторалното придружаване и достъпа до тайнствата за разведените и второбрачните.

Ние, синодалните отци, ви молим да вървите заедно с нас към следващия синод. Над вас да витае присъствието на семейството на Иисус, Мария и Йосиф в техния скромен дом. И ние, присъединявайки се към семейството от Назарет, да издигнем нашите молитви към нашия Небесен Отец за всички семейства по света:

- Отче, дари на всички семейства силни и мъдри съпрузи, които да бъдат извор на свободно и сплотено семейство.

- Отче, дари на родителите дом, където тяхното семейство да живее в мир.

- Отче, дай на децата да бъдат знак на доверие и надежда, а на младежите - смелост, да се ангажират решително и с вярност.

- Отче, дай на всички да могат да изкарват със собствените си ръце своя хляб, да живеят с ведрината на духа и да поддържат жива факлата на вярата дори по време на мрак.

- Отче, дари на всички нас да видим как разъфтява Църквата, все по-вярна и достоверна, в един справедлив и човешки свят, който обича истината, справедливостта и милосърдието.

Ватикан, 18 октомври 2014 г.

Заключително изказване на папа Франциск

От стр. 1

добре да споменем някои възможни:

- изкушението на враждебното сковане - това ще рече да искаш да се затвориш вътре в написаното (буквата) и да не позволиш да бъдеш изненадан от Бог, от Бог на изненадите (духа); да се затвориш вътре в закона, в сигурността на това, което знаеш, а не на онова, което още трябва да учиши и постигаш...

- изкушението на деструктивното „добрячество“, което в името на едно измамно милосърдие скрива раните, без преди това да ги е прегледало и излекувало; което лекува симптомите, а не причините и източниците...

- изкушението да превърнем камъка в хляб, за да прекъснем дългия, тежък и болезнен пост (срв. Лк. 4, 1-4), както и да превърнем хляба в камък и да го хвърляме срещу грешните, слабите и болните (срв. Йн. 8, 7), т. е. да го превърнем в „мъчни за носене бремена“ (Лк. 11, 46);

- изкушението да слезем от кръста, за да угодим на хората, вместо да позволим да бъде осъществена волята на Отца; да кривнем според светския дух, вместо да го очистим и изправим към Божия Дух;

- изкушението да изоставим „depositum fidei“ (лат. „съкрови-

На стр. 9

Монс. Пройков: Трябва да останем верни на учението на Църквата и на свети Йоан-Павел II за семейството

От стр. 1

казал, обезличаване. Не само синодът от тази година, но и синодът, който ще има продължение и през 2015 г. като редовен синод, ще трябва да нации отговор за семейството и най-вече за пастирските трудности, които срещаме в работата със семейството. Това е сериозността на въпроса и това се чувства в атмосферата, която витае в заседателната зала особено когато сме заедно със Светия отец папата, но трябва да кажа веднага, че атмосферата е изключително колегиална, изключително искрена, всички изслушват другите с внимание, със зачитане... Някои казват, че този синод в сериозността на въпросите, които засяга, е като един събор. Веднага искам да отговоря, че това не е в никакъв случай вярно. Това е синод - Светия отец иска да знае, да събере мнението на синодалните отци от цял свят.

- Целта на синода е да покаже как Църквата да се доближи до съвременните семейства и да облекчи техните проблеми и трудности. Какви са те у нас?

- България се намира в едно

особено състояние в момента, бих казал историческо. Тя излиза от период на тотална изолация. Чувства се липсата на фундаментални принципи, засягащи социалния, икономическия, идеологическия и културния живот. Най-вече в България се чувства липсата на религиозна просвета. В една такава обстановка семейството е подложено на различни и понякога много тежки изпитания. Днес в посткомунистическото общество у нас то приема моделите, които идват от секуларизираното западно общество... Например в България има много хора, които не виждат смисъл да склучват църковен брак и предпочитат да съжителстват така; абортът с лекота е практикуван като средство за регулиране на раждаемостта. Същото се отнася и за противозачатъчните средства, които се водят от политиката на рекламата. За голямо съжаление всички тези неща се узаконяват у нас и стават част от официалната политика в държавата.

- Като подготовка за настоящия синод генералният секретариат направи допитване до всички Църкви по някои щекотливи въпроси, свързани със семейството. Какво изпъкна от този въпросник за ситуацията на католическите семейства в България?

- Верните на Католическата църква също са подложени на изпитанията, които засягат це-

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

На стр. 11

(Продължава от бр. 10)

В цикъла на псалм 135 пет melodични версии са анонимни, но за две от тях се предполага, че са на светеца, в който е налице многоразпевност във втори глас от октоиха². Последният, заключителен дял, е изцяло свързан с Кукузел - по псалм 134 има седем калофонни³ стиха, по псалм 135 - три на брой със заключителна доксология⁴.

Както се отбелаяз по-горе, melodическото обогатяване на полиелейните композиции при прехода към късновизантийската епоха XIII-XIV век, което се дължи на творчеството на Кукузел, се отличава с алтернативни на традиционните melodии, които навлизат в този тип репертоар и започват да заемат все повече членните места, като изместват традиционните образци. Но-ваторството в Кукузеловото творчество бележи един нов репертоар на тропирани рефери⁵, както и на калофонни полиелейни версии. Калофонната песенност е с едно по-свободно манипулиране с псалмовия текст и е близка до солунската песенност. В този смисъл Йоан Кукузел прите-жава изтънчен, фин усет в съ-отношението между традиция и новаторство.

По времето на Й. Кукузел за пръв път се появяват нов тип съборници с църковни песнопения, наречени аколутие, в които са публикувани всекидневни и празнични песнопения на Вечернята, Утренята и трите литургии⁶. Творбите там не са събрани по жанрове, а в реда, в който трябва да бъдат изпълнени в съответната служба. Аколутите означава последование от службы. Репертоарът на аколутите е подреден така: 1. Пападическо песнопение (пространно), след него - „Мега исон“ на Кукузел; 2. Велика вечерня (на големите празници); 3. По-нататък съдържанието на аколутите не е уеднаквено - някъде липсва утренята, а в редки случаи дори и Великата ве-черня. Някои аколути съдържат „певческа вечерня“ - от репертоара на катедралната певческа вечерня.

Хиромоническото упражнение на Кукузел, известно като „Мега исон“ или „Голямо пападическо исо“, е най-ранен образец от жанра, датирано от XIV в., с известни днес пет преписа. То представлява уникална композиция в средновековната източноцърковна музика. Преписите са правени между XV и XIX в. Цялостната транскрипция обаче е от началото на XX в. на Ж. Б. Тибо. Друга транскрипция прави Флайшер, който дешифрира 26 melodии. Тези две първи транскрипции са доста спорни. Х. Тилиар и унгарецът Деваи също публикуват части от творбата. К. Флорос транскрибира 36 melodии, а в България melodии транскрибира П. Динев.

Мелодията на „Мега исон“ е изградена от melodични формули, известни от византийската музикална практика. Тук ще поясня, че в средновековната църковна музика както на Изток, така и на Запад се

практикува използването на melodични формули със свързващи помежду им звена и то-ва не бива да се счита като плагиатство. Естетиката на средновековната църковна музика го приема като нещо обичайно. При това често тези формули са дело на едно

та на Кукузел, който се отде-ля от Великата лавра в самот-на килия и само в празнични дни участва като певец на десния клирос⁹. Предполага-ем са и контактите му с Гри-горий Синаит и Григорий Па-лама.

Композиторът използва

Първият български композитор

и също лице, което ги взема от други свои произведения, но и от композиции на други, вероятно анонимни автори, и ги използва дословно или с малки изменения в различни свои творби. Като се има предвид, че Кукузел създава певческото упражнение с ди-дактична цел за изучаване на византийската невмена система и melodика, естествено е то да съдържа melodични формули, използвани в съвременната на Кукузел музикална практика. Това упражнение съдържа melodии с медиовизантийска нотация, но и такива с по-стара нотация на Коазлен и Шартр⁷. То е цен-но средство в подпомагане на дешифрирането на кондакар-ната и крюковата⁸ нотация - най-старите руски нотации.

„Мега исон“ е ценно помагало и за изучаване на проблеми като композиционно-структури-ни принципи на melodика-та, ладотоналностната систе-ма и съотношението между тек-ст и музика.

Музиковедът Едуард Уи-ляймс намира връзка на ре-форматорския период XIV-XV в. в нововизантийската музика с Палеологовия хуманизъм, а творчеството на Кукузел - с исихазма. Това е логично, като се изхожда от биография-

гръцки език в песнопенията си, но не бива да приемаме този факт като липса на патриотизъм. Той твори на гръцки в името на чистотата на православното божие слово.

От Кукузел са известни и две melodии от предназначи-тельния 103 псалом от т. нар. Молдавски ръкопис. В Молдавските ръкописи от манастира „Путна“ се срещат два култови езика, представящи църковно-певческата практика - среднобългарски и гръцки, каквато е песенността на Търновската школа по време-то на патриарх Евтимий. Именно тези две melodии на Кукузел са звучали в богослу-женията на патриаршеската катедрала в Търново.

В Синайския промолог №1257 са документирани три melodии на Кукузел по срав-нение с Атинския ръкопис №2458, който бе описан по-го-ре.

Творчеството на свети Йо-ан Кукузел продължава да стои в центъра на интересите на българската музикална мес-тико-история. Неслучайно той е обявен за първия български композитор, с който културна-та история заслужено се гордее.

Майя Хилдегард РАЙКОВА

Бележки:

2. Октоих - системата от 8 църковни лада (гами), в които се пишат църковните песнопения на източната музика.

3. Калофонен - сладък, благозвучен.

4. Доксология - от думите докса (славя) и логос (слово) - славословие. Кратка молитвена формула, с която обикновено завършила по-дълга молитва. Напр. „Слава на Отца и Сина и Светия Дух, както беше в началото, сега и всяка година и във веки веков. Амин.“ Но доксологични са и други молитвени формули - напри-мер краят на „Отче наш“: „... защото Твоето е царството и силата и славата во веки веков. Амин.“ Тази кратка доксологична молитва в края на „Отче наш“ в богословската наука се нарича още ембодиализъм и е добавена по-късно към Господната молитва. Нав-лиза за първи път в канона на месата в Западната църква от епохата на Реформацията - XVI в. Доксологични формули се сре-щат в анафората на евхаристийните канони - 4 за римокатоли-ческата църква, както и Gloria in excelsis Deo. В западната цър-ква доксологията е известна от древни времена - споменава се в сакраментария на папа Геласий II в V в.

5. Тропирани рефери - melodически украсени рефери.

6. Трите литургии - Златоустова, Василиева и Преждеосвещен-на.

7. Нотации Коазлен и Шартр - стари византийски нотации, ко-ито се намират в стари кодекси. Шартр е от X-XI в., а Коазлен - от XI-XII в. Наименоването Шартр идва от ръкопис, намерен в град Шартр, а Коазлен нотацията е светогорска - от гръцки ръ-копис, намерен в Париж.

8. Кондакарна и крюкова нотация - те са руски и изхождат от знаменната - знаците им приличат на развети знамена. Кондакарната нотация се ражда от палеовизантийската, а крюковата обяснява не само посоката на разпева, но и оттенъците на из-пълнението, а заедно с това и на музикалната форма.

9. Десен клирос - в Православните църкви има стави с ноти от лявата и от дясната страна пред олтара.

10. Голяма част от фактите, споменати в статията, са взети от статиите на проф. Е. Тончева, „Полиелейното творчество на Й. Кукузел в контекста на Балканската църковно-певческа практика по ръкопис Атина №2458 от 1336 г.“ - доклад на конгрес на българистите, и „Преписи на хиромоническото певческо упражнение на Кукузел“ в „Известия на института по музика“ БАН, т. VIII, 1974 г.

Празник на религиите в София - първа по рода си инициатива в Европа

От стр. 1

далеч - Арменската апостолическа църква и Първа евангелска църква.

Площадът в столичния цен-тър стана място за контакти и

опознаване на вярващите от различните религии и конфе-сии. След кратко слово на кмета на София г-жа Йорданка Фандъкова като организатор и представител на Столична община събитието бе открито и наред с поздравленията към присъстващите бе изказано и пожеланието този празник да се превърне в традиция. Другият организатор на това вълнуващо тържество бе Нацио-налният съвет на религиозни общини. Изключително разно-образни и интересни книги представиха издателството на фондация „Комунигас“, из-дателствата на Обединените евангелски църкви, както и из-дателството на Арменската църква. Разбира се, на площа-да изложиха продукцията си и еврейската, и мюсюлманска-та общност. Еврейската общ-ност бе представила свитък на Тората (Закона, Петокнижие-то) на възраст около 300 годи-ни, който е бил в Самоковска-та синагога. Наистина Православната църква предложи не-голямо разнообразие от лите-ратура, но трябва да се има предвид, че тъй като тя е ос-новното вероизповедание в България, изданията ѝ се на-мират най-лесно в нейните храмове и книжарници. За

пръв път в България се предст-ави и Англиканската църква - главно с издания на англий-ски език. Интересуващите се бяха информирани на място от англиканския пастор Патрик Ируинг за характера на богослу-жението и основни черти в канона на основното вероизпо-ведание на Острова.

Католиците от двете енории в София - западна и източна, заедно молиха броеницата на Божието милосърдие. Броени-цата води отец Збигнев Тен-ча, предстоятел на конкатед-ралния храм „Свети Йосиф“.

След броеницата започна концерт, в който се представи-ха различните общности. Както винаги изпълнението на хор „Йоан Кукузел - Ангелогласния“ бе наистина вълнува-що и на високо професионал-но ниво. Интересни бяха из-пълненията на хора на банат-ските българи към читалище-то в с. Бърдарски геран, на състава на еврейската общ-ност, на съборния хор на Еван-гелските църкви, на камерния исламски състав от трима из-пълнители. С фолклорни тан-ци ни зарадваха фолклорни-ят състав към читалището в с.

Бърдарски геран - с пет изпълнения, три типично банатски и две български, както и един женски танцов състав от ар-менската общност. Изпълне-нията и на двата състава нап-равиха впечатление с добрия си ансамбъл, а танците на ар-менския състав - с прекрасно издържаните костюми, както и с почти съвършената пластика на ръцете, които явно са ед-но от главните изразни сред-ства на арменския фолклорен танц. В края на концерта пе-вицата Мари Басмаджян при-кова вниманието на публика-та със соловите си изпълнения на арменски песни.

На стр. 11

През ноември празнуваме светите архангели Михаил и Гавриил, наречени още архистратези - началници на Небесните войнства.

Микаел на еврейски означава „Как е като Бог?“ А отговорът е естествено никой и никога. Хвалебствието към могъщия небесен предводител не е друго освен хвалебствие, недвусмислено отправено към Единствения Господ Бог, „единствената Слава, единственото Царство, Същност, Божество и Сила“ (цитирани стихира на празника според традицията на Източна). Същият богослужебен текст - стихирът, ни говори за Гавриил като за този, който ни открива величието на вечната Божия тайна като тайна реална, защото вече е материализирана, въплътена в конкретен човешки образ. Гавриил ни открива Благовещението, зачеването като човек на нетленния Бог в утробата на Девата майка, събитие, което означава за човека началото на спасението, имащо за цел да превърне човека в Бог по благодат, не по естество и заслуги.

Архангелите Михаил и Гавриил са често изобразявани в медальони в горния край на иконата на Пресвета Богородица. Отляво е Михаил, загатващ за изгонването на Адам и Ева от Рая след грехопадението, а отдясно е Гавриил, откриващ на Девата благата вест за човешкото спасение, което с нейното „да“ ще започне да се реализира. Движението отляво на дясното е свързано със символиката на севера и юга. С лице към източка, към изгрева на слънцето, на светлината Божия, твоето ляво отговаря на посоката север, а северът символизира студ и съмрт за разлика от юга вдясно, символизиращ топлина и живот. Иисус идва да ни спаси от грешка, дарявайки ни сътворението, въплъщението, изкуплението и така спасението.

Само на човека Бог обещава и дарява спасение, приемайки човешка плът, не ангелска. На падналите ангели Бог не обещава спасител, нито дава втори шанс и поправителен. Тяхно-

Светите архангели Михаил и Гавриил

то естество без ограниченията на тварността е предполагало по-пълен, по-безкомпромисен отговор за или против Бог, защото и познанието им е било попълно и съвършено.

Създавайки ангелите като свободни духове, те също е трябвало да преминат през тест, през изпитание - така както за нас това е единственият живот тук, на земята. Време на решение, време разделено. Никой не знае какво е било това изпитание, но някои богослови считат, че на ангелите им е било показано Христовото Въплъщение, изборът на Бог да стане човек, да се снизи до него, за да го въздигне до Себе Си. А на ангелите била отредена ролята да служат на въчеловечествения Бог и на Неговата пресвета майка.

Гордостта на Сатаната въстанала срещу скандала духовете да се подчиняват на приелятия тварно тяло Божи Син и демонът казал: „Аз няма да служа.“ В книгата Откровение на свети Йоан, глава 12, ст. 4 се говори за поличбата от небето на голям червен змей, чиято опашка повлича третина от небесните звезди и ги сваля на земята. Отците на Църквата тълкуват този текст, виждайки в образа на змея Сатаната, който повежда една трета от ангелите на бунт и неподчинение към Бог. Текстът от Откровението (12, 7-12) продължава: „И стана война на небето; Михаил и ангелите му воюваха със змея, а змият и ангелите му, воюваха против тях. Но не устояха и за тях не се намери място на небето. И биде свален големият змей, наричан дявол и Сатана... свален на земята, а заедно с него бидоха свалени и ангелите му.“ Михаил и ангелите му изхвърлят вън от небето дяволите. Така и разбирате защо архангел Михаил е изобразен как победява с копието си древния змей.

А както се казва в посланието

на свети Павел до евреите, „ако изреченото чрез Ангели слово излезе вярно и всяко престъпление и непослушание получи праведна отплата, как ние ще го избегнем, ако занемарим та-кова велико спасение“ (Евр. 2, 2-3). Тоест, имайки спасението в ръка, нека не пропускаме единствения си шанс тук, на земята, спазвайки на дело Божиите повеления, за да не ни сполети и нас праведната отплата.

Какво да кажем още за ангелите: мит, легенда, приказка, заблуда? Какви ли не се опита да ги направи модерната култура на рационализма. Но ангелите не могат да бъдат премахнати и заличени, защото Библията ни говори за тях стотици пъти, и то сериозно, смислено. Откриваме ги твърде често в свещени текстове от най-различен характер - било богословски, исторически или литературен, за да бъдат сметнати за заемни от съседната за евреите персийска митология, която нерядко говори за тях. Гърцката дума ангелос означава вестоносец, вестител, глашатай, пратеник, посредник между Бог и човека. Тяхната роля е подобна на пророка, който е глас Божий и Негов посланик. Така ангелът и пророкът стават взаимозаменяеми. Това го илюстрира и иконата на последния пророк - свети Йоан Предтеча. Изобразен е с ангелски крила. В негово лице се събъдва античното пророчество на пророк Малахия, с което започва Евангелието от Марко: „Ето, Аз изпращам пред лицето Ти мой ангел, който ще пригответ Твоя път пред Тебе“, „Гласът на викация в пустинята говори: пригответе пътя на Господа.“ Пророкът както и ангелът се оприличават с посланието от Бог, което имат да предадат на човека. То става тяхно призвание, втора природа, от

което не могат да избягат. Ангелът като пророка предупреждава обществото за надвисналата над него опасност, ако не се промени към добро. Ангелите пробуждат съвестта, карят ни да се замислим върху нашето съществуване, да се отърсим от пагубната инерция.

Ангелите са наречени също литурзи, тоест служители, министранти на литургията небесна. Литургия пък на гърци означава труд, дело в полза на народа. Това е делото Божие за Своя народ, където Той е главно действащо лице. Декор на представлението е Божието творение, а освен главния герой има и много други действащи лица - ангели, пророци, свещеници, апостоли, лечители. В крайна сметка този, който е облагодетелстван, е божият народ, ние. Божествената литургия, Божественият спектакъл е всеобхватен - както на небето, така и на земята. Ако небесните липтурзи са ангелите и архангелите (според свети Дионисий Ареопагит подредени в 9 чина), то земните липтурзи са апостолите, пророците, свещениците, дяконите, министрантите, всички ние, участници в месата. Двете липтургии - небесната и земната, са в непрестанна връзка - едно цяло неделимо служение, където няма име, по-голямо от това на Божия син, защото сътворението, изкуплението и спасението на света бяха дело на Божия син, станал човек, не на ангелите. В посланието до евреите (гл. 12, 2-9) четем: „Защото не на ангелите Бог покори (повери) бъдната вселена, но на Сина Човешки.“ Виждаме, че Иисус, Който бе малко понизен пред (очите) на ангелите (приемайки тварното тяло), заради претърпяната съмрт биде увенчан със слава и чест и „нищо не остана Нему

ИСТИНА

VERITAS

9

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

непокорно“ (ст. 8)

В Божествената литургия привилегирован пред ангели те е човекът, защото Бог се въплъти, умря и възкръсна, за да спаси човечеството. Човекът е единствен облагодетелстван, защото падналите ангели ще си останат вовеки паднали, а човекът - благодарение на Христос, съчетал в един ипостас (в една личност) божественото и човешкото - ще бъде спасен и ще може вечно да пее и славослови в едно с добрите ангели името Господне.

Но и още днес по време на Божествената литургия, наречена от отците на Църквата „небето, слязло на земята“, ангели и вярващи заедно пеят химна „Свят, свят, свят е Господ Бог Саваот, пълни са небесата и земята с Твоята слава“, а тържественото шествие на великия вход (на оферториума или дароприношението на Запада) е в паралел с празничното влизане в Небесния Йерусалим, където ангелите поднасят своето хвалебствие като дар на Небесния престол - трапеза.

И ще завърши с параграф 1090 от Катехизиса на Католическата църква, където се казва: „Участвайки в земната липтургия, ние предвкусваме онаци небесна липтургия, която се чества в свещения град Йерусалим, към който се стремим в пътя си и където Иисус седи от дясното на Отца като служител на светия светих... С цялото небесно воинство ние пеем на Господа химн на прославата; като почитаме паметта на светците, ние се надяваме да влезем в съобщност с тях; очакваме като Спасител нашия Господ Иисус Христос, докато самият Той, Който е наш живот, се появи, и тогава и ние ще се явим с Него в славата.“

Амин!

Отец Петко ВЪЛЛОВ

Заключително изказване на папа Франциск

От стр. 7

щето на вярата“), смятайки се не за пазители, а за негови собственици и господари; или пък, от друга страна, изкушението да обърнем гръб на реалността, използвайки един изтънчен език, един полиран начин на изказване, за да говорим много, без да казваме нищо!...

Скъпи братя и сестри, изкушенията не трябва нито да ни плашат, нито да ни смущават, още по-малко пък да ни обезкуражават, защото никой ученик не е по-голям от своя учител; така че след като Иисус е бил изкушаван - дори някои са го обвинявали, че е Веелзвул (срв. Мт. 12, 24) - то Неговите ученици не трябва да очакват по-добро отношение.

Лично аз бих се чувствал силно притеснен и натъжен, ако не се бяха случили тези изкушения и оживени дискусии, от това движение на духовете, както го наричаше свети Игнатий (ЕЕ, 6); бих бил притеснен, ако всички бяха на едно мнение или съмълчани в един фалшив и безмежден мир. Аз обаче с радост и признателност видях и чух из-

казвания и речи, изпълнени с вяра, с пастирско и учително усърдие, с мъдрост, с откровеност, със смелост и *parresia* (от гръцки - има се предвид „свободно изразяване“, „казване на всичко, което има да се казва“ - бел. прев.). И чувствах как всеки поставяше на преден план доброто на Църквата, на семействата и *suprema lex* (лат. върховенство на закона), *salus animarum* (лат. спасението на душите) (срв. Кан. 1752). И както казахме тук, в залата, всичко това без никога да поставяме под съмнение фундаменталните истини на тайнството брак: неразтрогаемостта, единството, верността и прокреацията, отвореността към живота (срв. Кан. 1055, 1056 и *Gaudium et Spes*, 48).

Това е Църквата - лозе Господне, плодоносна и нежна майка, която не се страхува да запретне ръкави, за да излива елей и вино върху раните на хората (срв. Лк. 10, 25-37); която не гледа човечеството от някакъв стъклен замък, откъдето да съди или да слага етикетчета на хората. Това е Църквата - ед-

на, свята, католическа и апостолска, състояща се от грешници, нуждаещи се от Неговото милосърдие. Това е Църквата - истинска Христова годеница, която се опитва да бъде вярна на своя Годеник и на Неговото учение. Това е Църквата, която не се бои да яде и пие с леки жени и митари (срв. Лк. 15). Църквата, която е разтворила широко вратите си, за да приеме нуждаещите се и разкрайващите се, а не само праведните или онези, които се мислят за съвършени! Църквата, която не се срамува от падналия брат и не се прави, че не го вижда, а напротив - чувства се отговорна и дори направо задължена да му помогне да се изправи и да го насычи да поеме отново по пътя, като го придружава към последната среща с Годеника в небесния Йерусалим.

Това е Църквата, нашата майка! И когато Църквата в разнообразието на своите харизми говори единно, тя не може да събърка - това е красотата и сила на *sensus fidei* (лат. „чувство на вярата“), на това съвършено чувство, което е дар

от Свети Дух, за да можем всички заедно да влезем в сърцевината на Евангелието и да се научим да следваме Иисус в живота си, и на това не бива да се гледа като на причина за объркване или неудобство.

Много коментатори или хора, които говорят, мислеха, че ще видят една скарана Църква, където една част е срещу друга, съмнявайки се дори в Светия Дух - истинския организатор и гарант на единството и хармонията в Църквата, в Светия Дух, Който през историята винаги е управлявал подката чрез Своите служители дори когато морето е било неблагоприятно и бурно, а служителите - предатели и грешници.

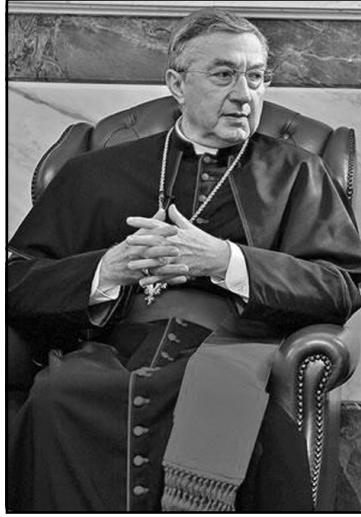
И както си позволих да кажа в началото, беше необходимо да се изживее всичко това със спокойствие, с вътрешен мир и защото синодът се провежда *cum Petro et sub Petro* (лат. - „С Петър и под (властта на) Петър“ - бел. пр.), и присъствието на папата е гаранция за всички...

Сега да поговорим малко за папата във връзка с епископите... И така, задачата на папата е да гарантира единството на Църквата, да припомня на пастирите на Църквата, че погромън на пастирите, че тяхното първо за-

дължение е да хранят стадото - да хранят стадото, което Господ им е доверил, и да се опитват да приемат - с бащинство и милосърдие и без фалшив страх - изгубените овце. Тук събърката - казах „да приемат“, вместо да ходят да ги търсят.

Задължение на папата е да припомни на всички, че властта в Църквата е служение (срв. Мк. 9, 33-35), както ясно го обясни папа Бенедикт XVI с думи, които ще цитирам дословно: „Църквата е призвана и се стара да съществува този вид власт, която е служение, и я съществува не от свое име, а в името на Иисус Христос... Защото чрез пастирите на Църквата Христос пасе Своето стадо. Той е, Който го ръководи, закриля, поправя, защото го обича безкрайно. Но Господ Иисус, върховният Пастир на нашите души, е пожелал Апостолската колегия, а днес - епископите, в общение с Наследника на Петър... да участват в тази Негова мисия, като се грижат за Божия народ, като бъдат негови възпитатели във вярата, насочвайки, въодушевявайки и подкрепляйки християнската общност, или както казва съборът, „да се погрижат за това всеки

На стр. 10

хаме с политически отговорности - избрахме за приор на манастира, на провинция Тулуза и разбира се, се посветихме до пиша. Например тогавашният архиепископ на Париж Луи-Жак-Марк Бенедикт XVI - доста известна личност, ме помоли да бъда проповедник в парижката катедрала „Нотр Дам“ - едно доста престижно място, където някои доминиканци от XIX и XX век са били направо брилянти в проповедите си. Архиепископът ме помоли да подгответ проповеди в продължение на три години и по-късно те бяха публикувани. Така се осъществи и третото призвание, което имах.

- Изглежда, че всичко, кое-

след назначението ви от папа Бенедикт XVI. В него вие казвате, че библиотеката и архивите са скъпоценни камъни в короната на Църквата, кил на един кораб. След две години и с напредването на технологиите и съответно на анонимността не ви ли се струва, че камъните губят своя блесък, а килът - своята якост?

- Когато папата ме прие, за да ми уведоми за назначаването ми в библиотеката и архива, той каза: „Поверявам ви перлите (думата беше перлите) на Църквата.“ Тази дума ми се стори странна. Перлите на Църквата са светците, духовният живот,

ние че комунистически Китай не е искал до днес, а също така и до утре... да признае, да има или да установи дипломатически отношения с Католическата църква. Т.е. ние можем да говорим с хора, които не искат да говорят с Църквата.

- През октомври започва Синодът на епископите, посветен на семейството. Защо семейството вече не е основен камък на обществото?

- Ние преминаваме през обща криза на цивилизацията. Семейството, което преди беше най-здравият елемент на обществото, днес е станало един много крехък елемент. Разбира се, причините са различни. Липса-

изпит по география и не знам защо, изучавайки Източна Европа, сърцето ми трепна при България, без да познавам изобщо тази страна. Оттогава си казах, че трябва да посетя тази страна. Но никога не съм имал възможност да го направя. Преди две години секретарят на българското посолство при Светия престол дойде да ме поздрави и така се запознахме, намерихме общи теми. Той често ме посещаваше, за да си говорим за Църквата, за международното положение, за социалните проблеми, за морала в живота... И веднъж ме попита: „Какво мога да направя за вас?“

Отговорът беше - да ми организира пътуване в България. И той го направи! Как го направи - това не знам. Но преди година получих покана от Софийския университет - явно във връзка с този човек, покана да изнеса лекция на тема „Църква и памет“, в която исках да покажа, че начините да се възприема връзката между Църква и памет са почти идентични при Католическата и при Православната църква. Докато - обратното - това не е начинът на възприемане на паметта при протестантите. Ние, католиците, имаме с православните сходни виждания. И така, университетът ме покани, покела да ми връчи някакво отличие - хубаво, за мен отличията са нещо мило, но те, разбира се, не изпълват живота... Ала това пътуване ми позволи да посетя столицата, да отида до Рилския манастир, където игуменът ме посрещна чудесно. Много ми хареса срещата с него. За мен това е първи контакт със страната, с Православната църква и с малката Католическа църква тук. Когато пристигнах, първия ден, едва оставил багажа в хотела, ми се обади епископът от София и ме покани да посетя една общност на кармелитки - много симпатични, неговото седалище, черквата на капуцините, където служихме литургия неделят... Епископът ми каза, че моето присъствие може да даде по-голяма достоверност и видимост на Католическата църква в страната. И моето послание, което мога да оставя, е послание на надеждата. Папа Бенедикт XVI написа четири енциклики. Най-позната и най-важната според мен е „Spe salvi“ (Спасението е в надеждата). В нея той казва, че в днешните секуларизирани общества надеждата става „слъпто петно“ на съвременния дух (нещо, което не се вижда - б. пр.). Но ние сме изходна точка за надеждата и за нас надеждата е светлина, която осветява нашето време.

Интервюто взе
Марио ГЕОРГИЕВ

Пазителят на перлите

Интервю с монс. Жан-Луи Брюгес, архивист и библиотекар на Светата римска църква

- След като сте следвали право, икономически и политически науки, как така почувствахте звание и дадохте обети в доминиканския орден?

- Званието се появя за първи път, когато бях на седем години, но после изчезна; появя се относно на 14-15 години и пак изчезна; усетих го отново, когато бях 24-годишен. Мога да кажа, че дълбоко в мен винаги е имало някакво внушение за призвание: когато бях малък, исках да преподавам - това беше първото ми звание; после ми харесваше политика - кариерата на един политик; а на 18 години започнах да пиша - това беше третото ми призвание - да пиша. Когато застанах пред вратата на манастира, ми се струваше, че ще трабва да се откажа от всичко, за да се посветя напълно на доминиканското звание. Но Господ е много изкусен, понеже след като се бях отказал от трите призвания, и трите се появиха относно вътре в ордена, т.е. помолиха ме да преподавам - преподавах нравствено богословие във Франция, Швейцария, натовари-

то се изучавали, е послужило като добра основа за работата ви в Църквата - член на Международната комисия по богословие, консултант на Конгрегацията за доктрината на вярата, генерален секретар на Конгрегацията за католическо възпитание, специалист по морална антропология и биоетика, автор на многообразни статии. Освен това сте епископ, преподавател в университети... Как съчетавате всичко това?

- Вие говорите за миналото... Днес като библиотекар и архивист на Католическата църква напуснах постовете си като член на Международната комисия по богословие и също като консултант на Конгрегацията за доктрината на вярата. Единственият ми пост сега е библиотекар и архивист.

- В брой 10/2012 г. на българския католически вестник „Истина-Veritas“ публикувахме - по инициатива на отец Благовест Вангелов - превод на ваше интервью с Никола Гари в „Осерваторе Романо“

Архивистът и библиотекар на Светата римска църква Жан-Луи Брюгес бе удостоен с почетния знак на Софийския университет „Свети Климент Охридски“ със синя лента. Тържествената церемония се състоя на 25 септември в заседателна зала 1 на университета, а високото отличие връчи зам.-ректорът проф. Герджиков.

„Нека връчването на това отличие да бъде представено като укрепване на моста между две институции, символи на мъдростта и знанието - Ватиканската апостолическа библиотека, една от най-авторитетните в света, и Софийския университет - най-старото и уважавано висше училище в България“, каза доц. Вася Велинова, директор на Центъра за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“ към Софийския университет.

Негово високопреосвещество Брюгес бе на посещение в България по покана на Софийския университет, философски факултет, катедра „Библиотечно-информационни науки и културна политика“, Центъра за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“, националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и Българската библиотечно-информационна асоциация.

Приемайки отличието, монс. Брюгес изрази радостта си да бъде гост на най-старото висше училище у нас. Той изказа своята благодарност към зам.-ректора на СУ проф. Анастас Герджиков, декана на философския факултет проф. Димитър Денков, предишния декан на философския факултет проф. Александър Димчев и на всички, с които се е срещнал по време на престоя си в България.

В академичното си слово той се спря на въпросите за паметта и самоличността, за взаимовръзката между паметта и Божието присъствие, за спомена, който поражда доверието към Бог. Според Брюгес има четири вида памет, с които си служи християнството: топографската памет; памет за близост; паметта за книгите и памет, изградена върху тайнството. Той подчертава основната мисия на Църквата.

Говорейки за Ватиканската апостолическа библиотека и за начина, по който се съхраняват книгите, Жан-Луи Брюгес я определи като „хуманистка по волята на нейния създател, призвана да събере най-доброто от човешката култура“.

Ватиканският библиотекар и архивист изтъкна и ролята на Църквата за опазването на паметта и бъдещето: „Който не познава миналото си, е осъден да го повтори“, изтъкна в края на лекцията си Жан-Луи Брюгес и завърши с думите на италианския антрополог Джорджо Паскуале: „Който не си спомня, не живее.“

Източник: Софийски университет „Свети Климент Охридски“

10 ИСТИНА
VERITAS
Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

От стр. 9

верен да успее да развие в Светия Дух собственото си особено признание според Евангелието, да практикува искрена и дейна любов, да упражнява свободата, която Христос ни дари“ (Presbyterorum Ordinis. 6). Чрез нас Господ достига до човешките души, поучава ги, пази ги, ръководи ги. В своя „Коментар към Евангелието на свети Иоан“ свети Августин казва: „Затова нека бъде задача на любовта пасенето на Господното стадо“ (123, 5). Това е върховното правило на поведение за Божиите служители - една безусловна любов като тази на Добрия пастир...“ (Бенедикт XVI, Генерална аудиенция, 26 май 2010 г.). Следователно Църквата е на Христос, тя е Негова годеница

и всички епископи в общение с Наследника на Петър имат задачата и задължението да я пазят и да я служат - не като господари, а като служители. В този контекст папата не е върховен господар, а по-скоро върховен слуга - „servus servorum Dei“ (лат. „слуга на Божията слуга“), гарант, че Църквата е послушна и в съответствие с Божията воля, с Евангелието на Христос и с традицията на Църквата, който трябва да остави настрадани всяко лично отсъждане, въпреки че е по волята на същия този Христос, „върховен Пастир и Учител на всички вярващи“ (Канон 749) и въпреки че се ползва от „общичайното правомощие, което е върховно, пълно, незабавно и универсално в Църквата“ (срв. Канони 331-334).

Скъпи братя и сестри, сега разполагаме с още една година, за да обогатим предложените идеи с истинска духовна проницателност, както и да намерим конкретни решения на многото трудности и безбройните предизвикателства, с които трябва да се справят семействата; да дадем отговор на многобройните причини за отчаяние, които заобикосят и задушават семействата...

Нека Господ ни съпъства и води в този път за слава на Неговото име със застъпничество на Блажената Дева Мария и свети Йосиф! И моля ви, не забравяйте да се молите за мен!

(със съкращения)
Превод: www.catholic-news.bg

Заключително изказване на папа Франциск

Заплащането

Веднъж едно бедно момче, което продаваше разни дрънкулки от врата на врата, за да си плаща учението, видя, че е останало само с десет стотинки, а е гладно.

То реши, че ще помоли за храна в следващата къща. Обаче решимостта му се изпари, когато вратата му отвори красива млада жена. И вместо за храна то помоли само за чаша вода. Но жената прецени, че детето е гладно и му даде парче хляб и чаша мляко. След като изяде хляба и изпивава млякото, то попита:

- Колко ви дължа?

- Нищо не ми дължиши - отговори тя. - Майка ми винаги ме е учила да не приемам заплащане за доброта.

- Тогава ви благодаря от всички сърце - каза момчето.

Когато Хауърд Кели тръгна от този дом, той не само се почувства по-силен физически, но и вратата му в Бог и в човека порасна. А беше на прага да се предаде и да се откаже от всичко.

Години по-късно младата жена се разболя тежко. Местните лекари бяха объркани и

не можеха да й помогнат. И най-накрая я изпратиха в големия град, за да я видят и попитни специалисти.

За консултация бе повикан също д-р Хауърд Кели. Когато той чу името на града, откъдето идваше болната, странна светлина се появи в очите му. Той бързо облече бялата си лекарска престилка и отиде в стаята ѝ. И я позна веднага. После се върна в кабинета за консултации, решен да направи всичко възможно, за да спаси живота ѝ. Насочи цялото си внимание и знание към случая и след дълга борба спечели битката с болестта.

Накрая д-р Кели поиска от болницата да му изпратят фактурата за извършените разходи за одобрение. Разглежда я, написа нещо в единия ѝ край и изпрати фактурата в стаята на пациента.

Жената се боеше да я погледне, защото знаеше, че остатъкът от живота ѝ ще отиде, за да плати всичките разходи... Но - какво да се прави - погледна я и написаното отстрани на фактурата привлече

внимание ѝ. Там пишеше: „Платена изцяло преди години с парче хляб и чаша мляко.“

Подпис: д-р Хауърд Кели

Сълзи на радост изпълниха очите на жената, а щастливо то ѝ сърце се помоли: „Благодаря ти, Боже, че Твоята любов се проявява в човешките сърца и ръце.“

„И който напои едного от тия малки само с чаша студена вода в име на ученик, истина ви казвам, няма да изгуби наградата си“ (Мт. 10, 42).

„Давайте и ще ви се даде: мярка добра, натъпкана, стърсена и препълнена ще изсипват в пазвата ви; защото с каквато мярка мерите, с такава ще ви се отмери“ (Лк. 6, 38).

Д-р Хауърд Кели (1858-1943) е роден в Камдън, Ню Джърси. Негова настолна книга е красиво издание на Библията, подарък от майка му за достигане на пълнолетието.

Раул КУАДРО

11

ИСТИНА
VERITAS

Брой 11 (1492)
ноември 2014 г.

Монс. Проіков: Трябва да останем верни на учението на Църквата и на свети Йоан-Павел II за семейството

От стр. 7

- Разбира се, още от самото началото се почувстваха различни становища, различни мнения между синодалните отци. Веднага трябва да кажа, че нито за момент доктрината на Църквата не е била засягана; засяга се какъв отговор можем да имаме и какъв отговор можем да извлечем от всичко онова, за което дебатираме по отношение на пастирския живот. В тези малки групи, в които работим по езици, се работи много спокойно, по-лесно, по-подробно, с повече взискателност. Това, което преобладава и ми прави особено впечатление, е, че никъде не съм чул да има разногласия, които да достигат до неприятни моменти. Напротив, има атмосфера на смирене, на разбиране, на приемане на другия в различието на неговото мнение и търсене на единство...

- Настоящият синод е само етап към генералния синод догодина и може би тогава вече ще има ясно решение на Църквата. Какви знаци, какви сигнали доловихте от този синод и какво послание виждате от него?

- Най-важното, най-хубавото е, че синодът, който се провежда в момента, дава възможност на една година размисъл до провеждането на следващия редовен синод през 2015 г. Тогава вече ще трябва да чакаме един окончателен отговор, който да задоволи исканията на семействата, на нашите верни и на нас като духовници за работата ни в живота със семействата и с тези хора. Много е важно да не забравяме, че имаме богатото наследство на Църквата, която в своята история за много важни моменти се занимавала със семейството

и е оставила документи, които трябва да бъдат спасени, запазени и ненарушени. Не бива да забравяме и Втория ватикански вселенски събор, който даде едно правилно учение на Католическата църква за семейството. Също светият венец Йоан-Павел II със своя документ *Familia Christi*; на тези документи ние трябва да останем абсолютно верни. Само така Църквата ще остане наистина и вярна на Евангелието, и заедно с това ще продължава да бъде стожер в света...

• Ватиканският вестник „Осерваторе Романо“ публикува на първа страница снимка, на които сте до папата и се усмихвате. Какво си казахте?

- Това е момент, който и мен ме изненада. Това беше една среща със Светия отец папата, която показва повече възможността, която той дава да бъде срещнат, да бъде сред нас. Той участваше в кафе пазуите, разговаряше с всеки, който искаше да се приближи до него. Така че за мене не беше нещо извънредно да настигна Светия отец, който вървеше към синодалната зала. Приближи се и един от кардиналите, мисля от Африка, и аз се приближих до Светия отец и му казах, че той в момента се двики както Църквата - заедно с двета добра, с които тя диша, на Изтока и на Запада. Това предизвика неговата приятна реакция. Разбира се, бе един много хубав приятен момент, който оставя добър спомен не само за мене, но и за Църквата в България.

**(Със съкращения)
Разговора проведе
Димитър ГАНЧЕВ**

Празник на религиите в София - първа по рода си инициатива в Европа

От стр. 8

След дългия концерт част от присъстващите се запътиха към отворените храмове, които очакваха посетители. Естествено най-напред много от гостите тръгнаха към джамията „Баня бashi“ и към синагогата. В тези храмове християните нямаят възможност често да влизат, а в джамията - почти никак, и затова интересът тук бе оправдан.

На площада в по-ранните следобедни часове се произнесе молитва от джамията и бе демонстриран зовът на еврейския музикален инструмент шофар, който от древността се използва при еврейските богослужения.

Общуването между представителите на различните религии и конфесии бе свободно и непринудено. В приятелски разговори се създадоха нови запознанства и контакти. Пожелахме си празникът да стане традиционен.

И показахме на практика, че различията не са повод за вражда, а напротив - те обогатяват живота. Тolerантността между вярващите в столичния град винаги е съществувала и стои в основата на мирното съжителство. В това отношение София може да служи за пример на много градове в Европа и света.

Майя РАЙКОВА

ЧАСТ ТРЕТА

Животът в Христос

Раздел първи

Призванието на човека:

Жivot в Духа

Първа глава

Достойността на човешката личност

Член 1

Човекът - образ Божи

1701 „В откровението на тайната на Отца и на Неговата Любов Христос открива напълно човека на самия човек, като му по-казва възвишеността на неговото призвание“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 22: AAS 58 (1966) 1042). Именно в Христос, „образ на невидимия Бог“ /Кол. 1, 15/ (Вж. 2 Кор. 4, 4), човек бе създаден „по образ и подобие“ на Създателя. Именно в Христос - Изкупителя и Спасителя, Божият образ, деформиран в човека от първородния грех, бе възстановен в първичната си красота и благороден от Божията благодат (Вж. CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 22: AAS 58 (1966) 1042).

1702 Божият образ присъства във всеки човек. Сияе в отношенията между личностите по подобие на единството на Божествените Лица помежду им (виж втора глава).

1703 Надарена с „духовна и безсмъртна душа“ (Вж. CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 14: AAS 58 (1966) 1036), човешката личност е „единственото земно създание, което Бог пожела за самото него“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 24: AAS 58 (1966) 1045). Тя е предопределена от зачатието си за вечното бълженство.

1704 Човешката личност е причастна към светлината и силата на Божия Дух. Чрез разсъдъка си тя е способна да разбере порядъка на нещата, установен от Твореца. С волята си тя е способна да насочи сама себе си към истинското добро. Тя открива своето съвършенство в „търсенето и любовта на истината и на доброто“ (Вж. CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 15: AAS 58 (1966) 1036).

1705 Заради душата си и своите духовни, умствени и волеви сили човек е надарен със свобода, „висш знак на Божествения образ“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 17: AAS 58 (1966) 1037).

1706 С разума си човек познава Божия глас, който го подтиква „да върши добро и да избягва злото“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 16: AAS 58 (1966) 1037). Всеки е длъжен да следва този закон, който отеква в съвестта му и се осъществява в любовта към Бога и ближния. Моралният начин на живот обуславя човешкото достойнство.

1707 „Прельстен от Лукавия в началото на историята, човек злоупотреби със свободата си“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 13: AAS 58 (1966) 1034). Той не устоя на изкушението и извърши грех. Той съхранява желанието си да върши добро, но природата му носи раната на първородния грех. Той стана склонен към злото и предразположен към грешки:

„Човек е раздвоен в себе си. Ето защо целият човешки живот, индивидуален и колективен, преминава в драматична борба между доброто и злото, между светлината и мрака“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 13: AAS 58 (1966) 1035).

1708 Със страданието Си Христос ни освободи от Сатана и от греха. Той ни изкупи за нов живот в Светия Дух. Неговата благодат възстановява това, което грехът беше покварил в нас.

1709 Този, който вярва в Христос, става син Божи. Това осиновяване го преобразява, давайки му да следва примера на Христос. Прави го способен да живее справедливо и да върши добро. В единение със Спасителя ученикът достига съвършенството на любовта и светостта. Узрят в благодатта, нравственият живот се разгръща във вечен живот в небесната слава.

Накратко

1710 „Христос ... разкрива напълно човека на самия него и прави ясно да заблести високото му призвание“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 22: AAS 58 (1966) 1042).

1711 Надарена с духовна душа, с ум и воля, човешката личност още от своето зачатие е насочена към Бога и предопределена заечно бълженство. Тя постига своето съвършенство в „търсенето и в любовта на истината и на доброто“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 15: AAS 58 (1966) 1036).

1712 Истинската свобода в човека е „висш знак на божествения образ“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 17: AAS 58 (1966) 1037).

1713 Човек е длъжен да следва нравствения закон, който го подтиква да „върши добро и да избягва злото“ (CONCILII VATICANUM II, Const. past. Gaudium et spes, 16: AAS 58 (1966) 1037). Този закон отеква в неговата съвест.

1714 Човек, наранен в своята природа от първородния грех, е подложен на заблуда и склонен към злото при упражняване на свободата си.

1715 Този, който вярва в Христос, живее нов живот в Светия Дух. Нравственият живот, възвисен и узрал в благодатта, се увенчава с небесната слава.

Из „Катехизис на Католическата църква“

Съветът на европейските епископски конференции избра нов заместник-председател

Албания отново е в центъра на световното внимание с избирането на монс. Анджело Масафра, архиепископ на Шкодра-Пулт и председател на албанските католически епископи, за заместник-председател на Съвета на европейските епископски конференции (СЕЕК). Изборът бе направен по време на годишната пленарна асамблея в Рим, а мандатът на новия заместник-председател е до 2016 г. Албанският архиепископ ще замени поста от монс. Йозеф Михалик, архиепископ на Пшемишъл.

65-годишният архиепископ Анджело Масафра е роден в Италия близо до Таранто и е от Ордена на Малките братя францисканци. След богословска и философска формация в Лече работи в пасторската дейност за званията и възпитателната област в италиански епархии. През 1993 г. е изпратен на мисия в

Албания като възпитател в новициата в Лежа, Северна Албания, а три години по-късно е назначен за първи епископ на Ръшен и апостолически администратор на Лежа. Ръкоположен е за епископ през 1997 г. от свещеник Павел II. В продължение на два петгодишни мандата е член на Папския съвет „Корунум“ и консултант към Конгрегацията за евангелизация на народите, а от 2000 г. до 2006 г. е председател на Епископската конференция на Католическата църква в Албания. От 2000 г. монс. Масафра е председател на църковния трибунал по каноничния процес за канонизацията на 40 албански мъченици за вярата, убити по времето на комунизма. През май 2012 г. е преизбран за председател на Епископската конференция на Католическата църква в Албания.

Единствено така мога да опиша нашето поклонническо пътуване до Тирана от 20 до 22 септември 2014 г. Бяхме група от 55 души от Белене под ръководството на енорийския ни свещеник отец Паоло Кортези. Трудно и дълго пътуване през Македония и Албания, планински терен със завои, недобра инфраструктура. Но с такава мотивация - да видим папа Франциск, сточески търпяхме неудобствата. Албания видяхме по светло едва в неделя. Задрихме се с кураж и очакване за общ молитва с папата, който сред нас, беленчани, е не само почитан, но и искрено обичан. Тръгнахме рано от Дурас и към 9 часа бяхме в Тирана. Под зоркия поглед на полиците, подредени по булеварда към площад „Майка Тереза“, се заптихме към мястото на литургията. Кордоните на охранителите бяха доста гости. Явно албанските власти искаха да опровергаят приказките, че папа Франциск е в опасност в тази предимно мюсюлманска страна. Напредвахме с песни и скандирания: „Папа Франческо“, „Да живее папата!“, „Папа Франческо, чакаме те в България!“ и др., но на италиански, защото тук голяма част от албанците, ако не говорят, то добре разбират италиански. На едно голямо кръгово кръстовище звук на преминаващ автомобилен кортеж ни привлече вниманието. Обърнахме се, защото в този момент пресичахме. Каква беше нашата изненада, като на прозореца на сива лимузина разпознахме благото лице на папа Франциск. Замахахме и завикахме от радост. Той ни забеляза, усмихна се и ни помаха. Бяхме тaka изненадани, че започнахме да се прегръщаме и да скачаме от радост. Не можехме да повярваме, че сме го видели от на-

колко метра, а денят едва започваше. В доста очи бликнаха сълзи от неочекваната благодарност да сме едни от първите, които са го поздравили. Продължихме напред с още по-голям ентузиазъм, пеейки и скандирайки неговото име. Нашата доста шумна група бе любопитно оглеждана от местните хора. Тълпата се сгъстяваше и вече напредвяхме трудно. Булевардът преди площа-

Религията не може да разделя

„Престъпление в името на религията е престъпление срещу самата религия, тъй като омразата се маскира с религиозното с цел да вмъкне неприятелството в една история, в която няма нищо свято. А един духовник се разграничава от религията тогава, когато тя не е повече носител на творческа духовност, както творението и подхранващата връзка на всемира, която обединява цялото човечество.“ Това е заявил Вселенският и Константинополски патриарх Вартоломей I на аудиенция за поклонническа група от архидиоцеза на Милано и журналистическа делегация от френския всекидневник „La Croix“.

Патриарх Вартоломей е осъдил „непоносимото“ насилие в Близкия изток и Украйна, което „отслабва духовността и хуманността на нашите братя и сестри“, и го е нарекъл „драма и варварство, които не могат да бъдат оправдани от нищо и от никого“. „Православната църква полага усилия за единението и съгласието, които са единствените условия за изграждането на траен мир“, е уверен патриархът. Въпреки това „от края на 70-те години на ми-

налия век религията става фактор за разделение, стигащо до омраза между хората“.

В словото си патриарх Вартоломей е засегнал и темата за християнското единение, кое то „тръбва непрестанно да се търси и което не може да се постигне без любовта и милосърдието“. „Това се стремим във всекидневния ни опит в рамките на икуменичния диалог, в по-голямата част диалог на любовта и истината, който водим с Католическата църква“.

Припомнайки братската прегърдка между Вселенския патриарх Атенагорас и папа Павел VI преди половин век в Истанбул, „дала надежда на Църквите да се наричат сестри“, патриархът е заявил, че очаква с радост папа Франциск във Фанар в края на ноември за празника на покровителя на патриаршията свети Андрей Апостол. „След общата ни молитва на Божи гроб и молитвената среща във Ватикан заедно с Шимон Перес и Махмуд Абас това ще бъде важен етап за укрепване на работата на Смесената международна комисия за католическо-православен богословски диалог“, е заключил патриарх Вартоломей.

Незабравима среща с пана Франциск в Албания

да бе много красиво украсен с портретите на албанските мъченици, предимно духовници, пострадали през комунистическия режим за вярата си. Хората, наредили се по пътя на папския кортеж, ни махаха, ръкоплясаха, снимаха. Много от тях разпознаха нашето знаме и викаха Viva la Bulgaria, а ние отвръщахме Viva Albania! Други ни питаха откъде сме, радваха ни се, вървяха и пееха с нас. Много хора се поинтересуваха кой е светецът на хоругвата, която носехме. Обяснявахме, че това е блаженият епископ Евгений Босилков, а те ни молеха за разрешение да го докоснат и целунат. Искаха да знаят повече за него. Разказвахме, колкото ни позволяващо времето. Като стигнахме площада, попаднахме в много гъста тълпа и се установихме в периферията, защото не беше възможно да напредваме. От началото на литургията заляя силен дъжд. Никой не помръдна от мястото си, за да търси подслон. Всички жадно чакахме да чуем Понтификса. Очевидно не всички присъстващи бяха католици, на площа да имаше и много мюсюлмани. Те обаче се отнесоха с голямо уважение и не ни пречеха да се молим и да участваме пълноценно в папската литургия. Останахме много респектирани от силната и дълбока про-

повед на папа Франциск, с която той даде надежда за бъдещето на християните в Албания, окръжих ги да живеят в мир с другите религии и ги настърчи да бъдат пример за християните в Европа. Аплодисментите от площа да прекъсваха доста често папските думи, които бяха на италиански (с превод на албански). Окуражителните думи на папата достигнаха до сърцата на всички. По време на Евхаристичното служение се молехме с искрени сърца, радостни от общението ни с братята католици от Албания. След литургията папата отново мина с папамобила, помаха и поздрави всички, скучени около пътеката. Този път му помахахме по-отдалече. Порадвахме се на красивия булевард, потанцувахме с група католици от неокатакуменалния път, разглеждахме ликовете на мъчениците, спуснати на червени знамена - символ на пролятата им кръв. Папски и албански знамена красяха улиците и площадите. Ние бавно се изтегляхме по булеварда, посряхме за отмора и като наблизи 16 часа местно време, забелязахме, че

Евгений бяха в готовност да поздравят Светия отец. Охраната беше невероятно усиленна. Снайперистите по покривите всяваха респект. Постояхме около половин час в очакване. Фотоапарати, телефони и таблети бяха в готовност. Когато хората в двора на университета се раздвижиха, беше ясно, че папата тръгва в нашата посока на път за вечерните молитви в католическата катедрала на Тирана с духовните лица и богопосветените. Това беше последната ни среща с папа Франциск в този ден. Отново топъл поздрав, бащинска усмивка, по лицето му благост, каквато рядко се вижда.

Този папа ни открадна сърцата. Не беше възможно да го обичаме повече от това. Как да се разделим с Тирана? Сърцата ни останаха тук заедно с папа Франциск. Една специална страна, една специална среща. Молитвата сама идваше на устните ни. Как е възможно такава харизматичност да се събере в една-единствена личност? Каква силна любов струеше от погледа му, от усмивката му!

В понеделник сутринта Албания ни изпрати с обилен дъжд и облаци. Нашите сърца обаче бяха препълнени с радост, сълзи и Божия благодат. По целия път до България ни съпътстваха папската усмивка и благослов. Viva il Papa!

Росица ЗЛАТЕВА